

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

Prinsessan
JOSÉPHINE-
CHARLOTTE
leker på Skepps-
holmen

LÄS

I DETTA N:R

Utiifrån:

ALL VÄRLDENS KVINNOR MÖTAS
av
Gurli Hertzman-Ericson

+
EN DAMERNAS IDOL
Själjapins märkliga sängarbana
skildrad av en svensk vän

+
BRÖDER
Novell av Fredrik Asmundssen-Braecken

Hemifrån: +
BARA EN PUDEL av Rosa Fitinghoff

+
Vagabondes krönika. Mod i regn

+
Käserier:
VAD ÄR FÖRTAL? av Alma Söderhjelm

+
VÄLNADEN SOM SKÄMS
av Vera v. Kræmer

HOLMEN.
FOTO

K R Ö N I K A

OM MODERNA HJÄLTAR OCH OSKYLDIGA OFFER

IBLAND UNDRAR MAN VAD SKALDEN egentligen menade, när han kvad »och en mot tio ställdes». Var det en som slog tio eller var det tio som slog en?

Hade det rört sig om svenska hjältar nu till dags, hade det visserligen varit tio som slog en enda, helst en försvarslös.

I Sundbyberg var det häromdagen fyra organiserade arbetare som — naturligtvis bakifrån — överfölla en oorganiserad dito, sedan de först stulit hans och andra organiserade arbetares verktyg. De organiserade hjältarna tillfogade den ensamme fienden svåra blessyrer i huvudet, särskilt tygade de illa till hans ena öga och spräckte näsbenet på honom.

En mängd vittnen ha hörts, men ingen har sett något. Man håller obrottsligt ihop mot strejkbrytarna.

Det är nog bra med sammanhållning, — och var stode arbetarne nu utan den? — men sammanhållning i det infama, det kan aldrig leda till något gott. Den jesuitiska regeln, att ändamålet helgar medlen, gillas ju inte annars på arbetarhåll — minns talet om den preussiska soldatens »kadaverlydnad» — varför skall då alla medel, även de fegaste och tarvligaste, försvaras, så fort det gäller den egna heliga saken?

Jag minns för några år sedan; man delade ut lappar på gatan. Det rörde sig om en blockad av ett affärshus på Drottninggatan. På lapparna stod det, dels att affären var bojkottad, dels en uppgift på de arbetsvilliga. Deras namn och adress, deras missgärningar och deras faders och mödrars illgärningar. I stil med nedanstående:

Karl Svenson. Skolgatan 77. Fadern strejkbrytare vid konflikten 1918. eller

Sven Karlsson. Tvärgränd 3. Modern stånd i Hötorgshallen Nr 4711.

Fadern som var strejkbrytare, det är då ändå någon logik — fädernas missgärningar! — men mamman, som har stånd i saluhallen, vad i all världen hör det hit? Varför nämnes hon i sammanhanget? Och nummer på ståndet?

Jo, för att inga rättänkande få köpa hos en kvinna, vars son är strejkbrytare. Sönernas missgärningar hämnas på mödrarna! Allt intill tredje och fjärde led kanske? Så nästa blockadlapp kommer att låta: Efraim Olsson, modern säljer biljetter på Continentalbion — bojkott mot bion! — och mormodern bär omkring F. d. Politiken — bojkott mot en tidning, som betjänar sig av en kvinna, vars dotterson är arbetsvillig!

På de omtalade lapparna stod även att läsa: »Lär bolaget att svenska män och kvinnor icke kunna behandlas som slavar.»

Just det ja! Men vore det inte bra, om herrar arbetsvilliga lärde sig det själva först?

Om en organiserad arbetare råkar läsa det här skrifteriet, vet jag, att han skall utropa: »Hör borgarkvinnan! Köpt och betald av kapitalisterna!»

Härpå vill jag bara svara: Naturligtvis måste man vara både köpt och betald för att reagera mot, att en mot tio ställes. Vad säger jag, en mot tio? Tio bakifrån, med stenar och tillhyggen anfallande en, obehäpnad.

*

President Hoover har hållit ett mycket uppmärksammat tal i Newyork. Ett stridsrop mot laglösheten i Amerika. Proportionsvis tjugufem gånger flera människor mördas i staterna än i England och fyrtio gånger fler stölder begås där.

Respekten för lagen, som lag, håller på att försvinna.

Ingen enskild person har rätt att avgöra vilka lagar som skola lydast och vilka som kunna trotsas. Är en lag olämplig, så är dess stränga tillämpning bästa sättet att få den ändrad. Är den riktig så är dess stränga tillämpning säkraste sättet att sätta den i respekt.

Att se igenom fingrarna med lagbrytare — alldeles likgiltigt vilka lagar de bryta — är att undergräva aktningen för lagen. För alla lagar.

Sverige har en del lagar och förordningar, som icke precis hålles i helgd. Vem kan slå sig för sitt bröst och säga, att han aldrig smugglat, att han aldrig dragit av alltför frikostigt vid deklarationen, trots »på heder och samvete»? Och hur många herrar bröte icke gladeligt mot spritförordningarna, om det bara vore dem möjligt.

Hoover har rätt: en lag skall tillämpas med yttersta stränghet, lagbrott beivras utan misskund, då blir resultatet ett av två: endera, människor lydiga under en god lag, eller en dålig lags snara hädanfärd.

Jag tänker på detta, när jag läser om taxeringsmyndigheternas ideliga stickprov för att utröna om deklaranterna ljugit. De kullbyttade bankernas uppgifter på insättare granskas, livförsäkringsbolagen förhöras angående premiernas storlek, inte en enda liten fattig gumma skall kunna komma undan. D. v. s. ingen av den lilla del av svenska folket, som idkar sparandets dygd. Varenda en som satt in ett öre, eller tänkt på sin familj med en livförsäkring, honom

Ett studentnummer

blir Iduns nästa nummer.

Prinsessan Joséphine-Charlotte, som nu är 18 månader och kan gå och jollra på både svenska och franska, skall i dessa dagar resa hem till sin pappa och mamma i Belgien. Då har hon vistats ett halvt år hos morfar och mormor, Prins Carls, och naturligtvis blivit allas avgud. Idun har för omslaget knäppt den lilla prinsessan på promenad på Skeppsholmen med den högt älskade dockan »Pappa» i famnen.

skall det utkrävas intill sista skärven vad han är skyldig staten. Bankinsättningar och livförsäkringspremier äro lätta att kontrollera.

Enda sättet att få någon rättelse på ett urbota beskattningssystem är att driva det med järnhård konsekvens! Varje öre, sparad för ålderdomen skall beskattas. Varje försök att trassla sig undan denna skatt skall bestraffas. Men de stora skojarna som icke kunna kontrolleras skola gå fria och slöseri premieras.

Till dess situationen blir så fatal, att principen för beskattning måste läggas om. Så folket återigen kan få lust att spara.

Som nation betraktat ha vi just ingen utpräglad fallenhet för sparsamhet. Knapast lär vår lust ökas av sparbankskrascher och deklara-tionsbestämmelserna.

*

Finns det något oskyldigare än manfolk? I egna — och i kvinnors — ögon.

»Hon bjöd mig och jag åt —»

Stackars liten, alltid förledd. Av kvinnan, ormen.

Jag läser en serie uttalanden om skilsmässor. Fruarna klaga. På yngre och skönare kvinnor, som locka de äkta männen ifrån dem. Männen klaga. Över att fruarna icke ha den hänsyn (den skönhet och den ungdom?) som den äkta mannen kan fordra. Icke behandla honom rätt. Icke förstå, vilka medel som binder en mans kärlek.

Stackars lilla äkta man! Så oskyldig och så absolut utan ryggrad. Kvinnan förför — fy fula kvinna — kvinnan kan inte sköta honom — usch dumma kvinna. Den moderna kvinnan tänker ibland på sig själv! Inte bara på mannen!! Så får hon också skylla sig själv om han kommer bort. När hon inte ser efter sin lilla lättlockade man, så ska hon åtminstone inte beklaga sig om han kommer på villovägar.

Själv råar han inte för någonting: kvinnan lockade honom, hon bjöd på äpplet och han åt, fast han inte alls ville själv. Fy fula Eva fy!

*

Våra gossars uppfostran: att icke skylla ifrån sig.

Våra flickors uppfostran: att icke ta skulden på sig, alltid. Kvinnan har, se'n moder Evas tid, burit på skuldkänslor. Det var ju hennes skuld, att synden kom in i världen och människorna ut ur paradiset. Det är på tiden att hon besinnar, att enligt de nyaste forskningarna är det männen som hittat på hela historien om Eva och det fatala äpplet. Den är en symbol av männens sätt att se. Inte av vår Herres.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

ALL VÄRLDENS KVINNOR MÖTAS

STOR KONFERENS I LONDON MED »N. F:s
MORMOR» I SPETSEN.

Baldwin anländer till kongressen.

AV DE FYRTIO LÄNDER, VILKA GENOM sina olika kvinnoorganisationer äro anslutna till International Council of Women, äro icke mindre än trettioen representerade vid den konferens, som under lady Aberdeens ordförandeskap öppnades i London den 29 april. Montefiore Hall, där förhandlingarna hållas, fylldes redan på morgonen av ett sorl av röster, flickscouter sprungit ut och in med brev och meddelanden, och det dröjde en god stund, innan den mängd av ansikten, vilka trängdes inom ramen av en nykomlings synfält, småningom urskildes och individualiserades.

De olika nationerna ha ju sina givna kännetecken, och det är ingen svårighet att placera de ståtligt stela, en smula väderbitna engelskorna, de robusta och fryntliga holländskorna och Frankrikes kvinnor med sina galliskt skarpa, men förfinade och intellektuella ansikten. Lady Aberdeen, nu åldrad och en smula trött, men med ett stort minne för namn och personer och en medfödd organisatorisk förmåga, är omgiven av en aldrig sinande ström av delegerade, och hon har ett vänligt och förståelsefullt ord för var och en. Bland övriga lägger man främst märke till Indiens representant, lady Tata, med en vit sidenslöja fäst vid bakhuvudet och med en urgammal kulturs förnämhet i sin gestalt. Där ser man den markanta fransyskan, madame Dreyfus-Barney, Edith Tancred, pionjär i arbetet för kvinnliga poliser och själv en rakryggad och tillknäppt miss samt hennes motsats, den lilla livliga och spirituella rumänskan, prinsessan Cantacuzene, ej olik vår Anna Lindhagen när hon lyfter de tunga ögonlocken.

Hallen blir inom kort tom, ty de delegerade försvinna till sina olika kommittéer, där arbetet pågår i fyra dagar innan exekutivkommittén börjar sina sammanträden. Genom de tryckta lappar, vilka äro fastsatta på varje dörr, kan man få en idé om de frågor, vilka äro upptagna på International Councils program. På en dörr står det »Rösträtt», på en annan »Skydd för barn», »Biograf», »Emigration» o. s. v. och där det står »Lagar» utför vår svenska advokat, Mathilda Staël v. Holstein, ett förtjänstfullt och uppskattat arbete.

Först på aftonen ägde välkomstmötet rum i Westminster Congregational church. Kyrkan är långt ifrån vacker, hallen i en grön-

överens med engelsmännens känsla för tradition att det var i samma kyrka lady Aberdeen för trettio år sedan hälsade International Councils medlemmar välkomna till den kongress som då ägde rum. Förbundets fana i vitt, guld och violett, med solstrålar dalande ned över de till moderförbundet anslutna länderna, utgjorde en angenäm färgfläck i det dystert gröna, och under talarstolen var en estrad rest för de olika delegationernas ledare.

Mötet öppnades av en ståtlig, vithårig dam, lady Emmott, som erinrade om det senaste mötet i Génève, vid vilket tillfälle sir Austen Chamberlain yttrat, att International Council of Women, vars mål är samarbete mellan kvinnor av alla nationer för utveckling och fred, kunde betraktas som moder till Nationernas Förbund. Premiärministern, som senare fick ordet, upptog hennes yttrande och formade det till en artighet mot lady Aberdeen, som var International Councils moder och följaktligen mormor till Nationernas Förbund. Sådana små lustigheter uppskattas livligt av den engelska publiken.

Mr Baldwin, som äger statsmannens intelligenta och skarpskurna drag, hälsade därefter de närvarande välkomna och yttrade att vad männen, politiskt och internationellt, värdesätta hos kvinnorna, är samma egenskaper som mannen uppskattar hos sin hustru, en klar, sakkunnig kritik och ett sunt förnuft, mildrat av kvinnans hjärtegodhet. Han fäste sig därefter vid några av de punkter International Council upptagit på sitt program, och där han ansåg att kvinnornas arbete kunde bli särskilt fruktbringande, såsom freden, rasfrågan, skydd för barn, emigrationen och biografifrågan. Den senaste intresserade honom personligen i hög grad, enär han ansåg att västerlänningarnas ögon blivit förblindade av biograferna, och utan att vilja betrakta sig själv som någon glädjedödare, måste han tyvärr konstatera att flertalet filmer verkade neddragande och ingalunda stodo i nivå med vår västerländska civilisation.

Ordförandeplatsen överlämnades därefter till lady Aberdeen, och efter hennes varmhjärtade ord till de församlade, blev det de olika delegationernas tur att framföra hälsningar från sina respektive länder. Kinas representant talade om kvinnornas uppvaknande i Kina. Detta lands kvinnor ha sedan

I. C. W. — dessa initialer beteckna den stora internationella sammanslutningen av kvinnoorganisationer, som vart tredje år sammanträder för att dryfta gemensamma frågor, hjälpa och stödja varandras arbete i olika länder. Denna gång äger konferensen rum i London, ordföranden lady Aberdeens hemstad, och får även därför särskild festivitas. Flera svenskor deltaga, bland dem författarinnan Gurlu Hertzman-Ericson, som Idun anmodat ge några glimtar från det betydelsefulla mötet.

smutsig ton som icke livades upp av någon överdriven belysning, men den var fylld från golv till tak, och det stämmer ju

århundraden tillbaka blivit uppfostrade till ansvar. Därför kunna de i den dag som är, hjälpa männen att bära de tunga bördor, vilka blivit lagda på deras nation. Indiens representant, furstligt klädd i en mantel av vitt och guld, yttrade sig i så pass demonstrativa ordalag om främmande makters invasion av Indien och därav följande förkvävning av den gamla kulturen, att man knappast trodde att det skulle få passera utan opposition, men den uteblev lyckligtvis, och lady Tata fick sin applåd som de andra, måhända till en del för sin kvinnliga fågrings skull. Betzy Kjelsberg förde Norges talan.

Klockan var över elva när man kom ut i den kyliga vårmatten. Lyktor och omnibussar speglades i den våta asfalten, bil efter bil rullade fram och uppslukades av dimman. »Godnatt barn, gå nu hem och lägg er», voro lady Aberdeens sista ord innan hon steg ned från talarstolen, men London är icke en stad som inbjuder människan att gå till sängs, även om ett drygt arbete väntar under morgondagen. Det gnistrar och sprakar från de tusentals ljusreklamerna, restaurangernas svängdörrar äro i oavbruten rörelse, och stannar man händelsevis vid något bord, där tre eller fyra kvinnor äro församlade, kan man få en inblick i hur betydelsefullt mötet mellan de olika nationerna är och hur mottagliga deras sinnen för arbetet i fred och samförstånd.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Lady Aberdeen, I. C. W:s ordf.

DOMTENS MAJSPREPARAT

MAMSANA

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter.

65 öre

DE UNGA, SOM GÖRA UPPROR

HUR DET GÅTT TILL — GENOM TRE GENERATIONER.

DET HAR GATT SVINDLANDE fort. Kvinnorna av i dag intaga en plats i samhället som medborgarinnor, som yrkesutövare, på förtroendeposter. För bara ett par, tre generationer sedan drömde de inte ens själva om att så snabbt få en plats i solen. Hur har det gått till? Kvinnoemancipationen, säga några. Tekniken, som frigjort mänsklig arbetskraft på alla områden inte minst det husliga, säga andra. Sanningen ligger väl mitt emellan. Det har varit en samverkan av de frisinna- de idéer, som rörde sig i tiden under 1800- talet och den tekniska uppblomstringen, som kom med ångan och elektriciteten. Men vill man ha en riktigt levande föreställning om hela förloppet kan man läsa en nyutkommen roman. Den är av en holländska, Jo van Ammers-Küller och heter i engelsk översättning, The Rebel Generation. (Den upproriska generationen.)

Boken handlar om familjen Cornvelt i Leyden. Louis Cornvelt är klädesfabrikör med en blomstrande familj av fyra söner och fyra döttrar, men hans affär avtynar ity att han på 1840-talet, då vi bli införda i familjen, vägrar att lägga om driften till ångkraft, som konkurrenten redan gjort. Den gamle Cornvelts barn ha fått lära sig, att fjärde budet är det viktigaste av alla budorden, sönerna tvingar han i valet av yrke och brud, döttrarna gifter han bort mot deras vilja. De svaga upprorsförsök han upptäcker i sitt hus kuvar han, ty så har hans far gjort före honom.

Oroselementet inom familjen kommer från den unga franska kusinen, vars mor en gång bragte vanära över familjenamnet genom att rymma till Paris med sin franska musiklejare. Den vuxna dottern blir efter moderns död upptagen som en av dem, men visar sin upproriska och gudlösa anda genom att begära av sin stränga morbror att få förtjäna sitt eget bröd som guvernant i finare familjer. Förslaget upptages som bevis på svart otacksamhet och ogudligt frihetsbegär som skall kväsa.

Skildringen av Cornveltska hemmet, där alla kvinnohänder fyllas av arbete från morgon till kväll med sömnad, rengöring, underhåll av huset, är gjord på ett övertygande och livfullt sätt. De inspärrade kvinnliga slaverna ha en på det hela taget dräglig tillvaro, om de bara avhålla sig från alla önskningsar utöver familjelivets sfär. Böcker, rörelsefrihet, självständighet, ekonomiska resurser förvägras dem helt och hållet, men i gengäld ha de husrum, föda, beskydd till döddagar av de män, som stå i släktskapsförhållande till dem eller ha gift sig med dem.

I nästa avdelning ha vi hunnit till 1870, andra generationen av familjen Cornvelt har levat sitt liv, bildat egna hem, haft mer eller mindre framgång och fått sina problem att lösa. Två av döttrarna äro gifta och ha barn. Den ena tvingades av fadern till ett ekonomiskt fördelaktigt parti med en ung läkare, fastän hon hade en oöverbärlig motvilja mot sjukdom, mot allt som hade

Det påstås, att generationen av i dag inte inträtter sig för vad som gått före den att den tanklöst tar emot vad andra fått kämpa sig till under offer och hån. Detta är en klagan, som mer eller mindre regelbundet återkommer för var ny generation. De ungas kamp mot de gamla är väl också en ständigt återvändande företeelse. I en nyutkommen roman av en holländsk förf. Jo van Ammers-Küller framställs på ett levande sätt kvinnofrigörelsen från dess första början till nuvarande stund. Det är tre kvinnogenerationers öden i kärlek och arbete, som man får uppleva och det är sällan man i så koncentrerad och lättillgänglig form får en överblick av kvinnans frigörelse.

med sår och blod att göra och en sjuklig rädsla för smitta. Den andra har frivilligt tagit en mycket äldre man i förskräckelse över utsikten att bli en gammal mö. Deras barn bli anstuckna av de nya idéerna om kvinnans frigörelse, som predikas i staden Leyden av en blåstrumpa utifrån. Hon kallar sig Sylvia, hon bär kortklippt hår och enkla släta klädningar utan turnyr och släp. Denna Sylvia som ingriper i familjen Cornvelts öde är ingen annan än kusinen, som återvänt. Ledd av henne göra döttrarna av den yngre generationen uppror mot föräldrarna. Dottern till den mor, som svimmade då hon fick se blod, blir läkare, hennes kusiner besluta att öppna en syateljé, sedan den första symaskinen införts i deras föräldrahem. Vilketdera av dessa steg, som mest upprör släktens medlemmar är svårt att avgöra. Detta är 1870-talet, då de unga kvinnorna med bävande hjärtan läste John Stuart Mill och då deras

ideal var strängt arbete och själutveckling. Den ideella sidan av kvinnoemancipationen var starkast framträdande i början. Det var en tid, då industrialismen på allvar bröt in. För kvinnorna betydde genombrottet ett underligt väntans och osäkerhetens tillstånd. Maskinerna hade tagit ifrån dem en stor del av hushållsarbetet, men de hade ännu inte funnit något att sätta i stället. De voro fulla av oro och sysslolösheten tryckte medelklasskvinnorna. En kvinnotyp, som än i dag inte dött ut, skapades då: den sysslolösa kvinnan, som lever en s. k. skyddad tillvaro och utfyller sitt liv med små obetydliga plikter, sedan det verkliga arbetet i hemmet övertagits av fabrikena.

I det tredje och sista avsnittet av romanen ha vi hunnit så långt som till 1923. Den unga flickan, som 1870 bröt sig ut ur sin familj för att följa sin kallelse och bli läkare, har nu hunnit till pensionsåldern. Den nya generationen, som vuxit upp omkring henne, har hon mest sett, då de genomgått sina barnsjukdomar. Men hon är nyfiken på den och beslutar att ägna den ett lidelsefritt, vetenskapligt intresse. Men vad hon upptäcker är inte sin ungdoms kamp för idealen, men ändå problem vart hon vänder sig. Firman Cornvelt, som fabricerat kläde i fem generationer, upplever en blomstring som aldrig förr. Det gamla huset vid kanalen, där släkten bott sen 1600-talet, har aldrig varit så konstnärligt förfinat inrett, men heller aldrig rymt så många stridiga viljor. Makarna Cornvelt ha båda nått mitten på 40-talet. Deras äktenskap ansågs vid sin start predestinerat att gå i kvav, då frun hade tagit en juridisk examen och behöll sitt arbete utom hemmet som gift. Makarna styra lyckligt den äktenskapliga skutan förbi många skär och en barnskara växer upp omkring dem. Men det kommer en dag, då barnen äro vuxna, då hustrun börjar bli trött av sina många sociala bestyr och den äkta mannen vill gå från henne. Alltså en vanlig typ av söndertrasat äktenskap av i dag. Barnen ha var och en sitt problem, som den gamla doktorn har svårt att förstå.

Bakom vår tids oro ligger längtan efter broderskap, har en klarseende amerikan sagt. Men så djupt syftar icke denna roman. Icke heller har förf. upptäckt ärligheten och viljan till arbete hos den unga generationen.

I koncentrerad form ger romanen en bild av ett av de märkligaste skeden i historien. Det är början till något nytt, som här försiggår, då kvinnan frigjordes från att vara en arbetsslav i hemmet genom teknikens hjälp. Detta är ännu icke på långt när ett fullbordat faktum, ingen kan överskåda följderna av denna frigörelse. Tre generationer är en mycket kort tidrymd, men mellan den av 1840 och den av i dag ligger ett oöverstigligt svalg. »Kvinnans frigörelse, sade nyligen en cyniker, det är bara ett talesätt för mannens frigörelse från en del av sina mest omhuldade fördomer.»

ETH. K.

»Den käraste gåvan» lär Albert Engström ha sagt om detta skepp, som han på sin 60-årsdag den 12 maj fick mottaga av en gammal sjöman i Norrtälje.

Bomullstyger, Gardiner och Möbelyger

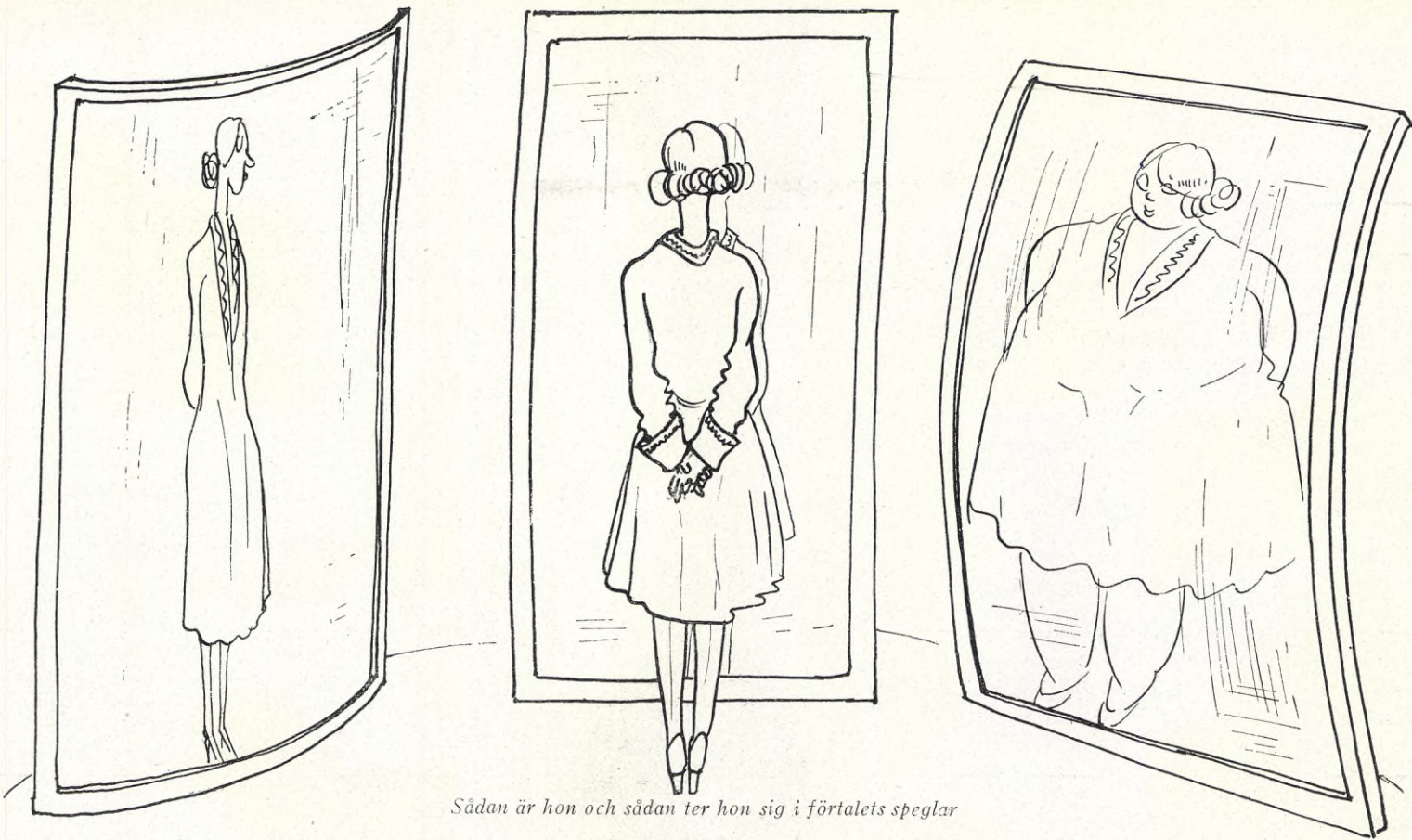
av utsökta garnar, färgade med de hållbaraste färger som existera. Prover sändas, preciserar godhetsfullt vad som önskas.

Konstfärgens Försäljningsmagasin, Göteborg, Kyrkogatan 24.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

Sådan är hon och sådan ter hon sig i förtalets speglar

V A D Ä R F Ö R T A L ?

EN FRÅGA SOM TÅL ATT SYNAS I SÖMMARNA

AV

DET HÄNDER OFTA ATT FOLK ANklagar varandra för att vara obeständiga i sina åsikter, att »den ena dagen tycka si och nästa dag så». Det händer ännu oftare, att mot oss slungas en anklagelse för att »ena dagen vara god vän med en person» och den nästa säga vad som helst om denna person. Detta är så vanligt, att det säkerligen hänt oss alla många gånger.

Finns det då ingen möjlighet att undgå det? Äro alla rediga och ärliga ord, som man säger om andra människor, verkligen att anse som förtal? Jag har ofta undrat över detta spörsmål. Och för varje dag får jag nya skäl att undra, om verkligen sanningsord sagda om frånvarande alltid måste vara identiska med förtal? Jag skulle för min del vilja på det bestämdaste opponera mig mot denna uppfattning. Jag anser nämligen för min del, att man bör ha rätt både att ur psykologisk och allmäntmänsklig synpunkt diskutera sina vänner och dessutom omtala vad man faktiskt vet om dem, utan att därför behöva anses trolös.

Hur ofta händer det icke, att man med en person, som står en närmare än de andra, talar med oförbehållsamhet om andra människor. Detta anses icke vara förtal. Kommer så en tredje och en fjärde till, med vilka jag är vad man kallar ungefär lika »god vän», men kanske inte så intim, och fråga väckes om samma person eller samma sak, vore det inte rent fjolligt, att då helt plötsligt säga något alldeles annat om denna sak, därför att de där två andra kanske inte stå mig så nära? Jag skulle nästan tycka det. Och att det vore sårande för de andra två vännerna, att

Alma Söderhjelm

Vad är förtal? frågar professor Alma Söderhjelm. Skall allt vårt tal om en tredje person stämplas som skvaller? Frågan hör till dem, som vi alla ofta ha anledning att tänka över, den är inte lätt att bena upp och därför tar Idun gärna upp den till diskussion.

man när man talar med dem, måste begagna sig av andra termer — och ännu mer sårande för den frånvarande, att man icke kan diskutera hans kasus uppriktigt, utan måste kringgå sanningen så snart man icke talar om honom till sin närmaste vän eller tänker på honom ensam för sig.

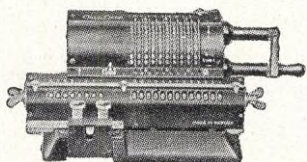
Denna påpasslighet att spionera upp förtal, kommer sig givetvis av att det finns så mycket förtal här i världen och folk, som verkligen vilja ont och som göra ont med sina ord. Men nu är icke fråga om det avsiktliga missfirmandet, det är bara fråga om att psykologiskt eller faktiskt konstatera eller till och med klandra en frånvarande, men utan att förvanska sanningen och utan någon den ringaste vilja att göra honom sämre än vad han är.

Jag skall taga några exempel för att belysa mitt ämne, som jag tycker att jag tillsvidare utlagt en smula dunkelt. Vi skola tänka, att jag tillsammans med en annan person har ett affärs- eller bankpapper ihop. Denna person har sänt mig papperet och bett mig att skriva på det med det samma, sägande att det var en ohygglig

brådska därmed. Jag ställer om hela min dag och lyckas för min del föra saken till ett gott slut. Om en vecka hör jag, att den andra parten intet gjort för sin del, trots att det skulle vara så förfärligt brådskande. Då blir jag en smula stött över att man inte visat mig nog hänsyn, utan tvungit mig att onödigt jänka in denna sak i mitt komplicerade dagsjobb. En tid efteråt, blir det i ett litet sällskap fråga om den där personen, som hade med saken att göra. »Det är den ordentligaste människa, som går på två ben», utropar någon. Jag berättar då denna lilla historia, som jag relaterat härovan. Jag berättar det sakligt, börjande med att säga, att det är skillnad på ordentlighet och ordentlighet. Jag berättar den också skämtsamt och utan att brodera ut den det ringaste. När jag slutat säger någon uppriktigt själ: — Det är fult av dig att förtala John. — Inte är det något förtal, det är bara ett exempel på hur lite hänsyn folk har för andra. Men hur jag än försöker vända och svänga saken, så märker jag att det står fast, att jag förtalat denna person. Detta mitt så kallade förtal etsar sig in i deras minne, bildar en klyfta mellan åhörarna och mig. Jag sitter och undrar, om jag verkligen gjort något fult och nedrigt? Jag kan inte förstå, att jag gjort det. Ty jag får nu säga, att jag hade inte tyckt att det var något brott, som blivit begånget. Jag tyckte inte alls, att John blev sämre eller otrevligare eller mer mindervärdig för det där lilla, ack, så mänskliga slarvet. Det var således de som hade hört förtalet, som skapat det, snarare än jag som hade sagt det.

(Ill. G. Chatham.)

(Forts. sid. 571.)

ORIGINAL-ODHNER

”En maskin att räkna med.”

— 561 —

Huvudkontor & Fabrik:
GÖTEBORG

Försäljningskontor:

Stockholm, Kungsg. 31—33 - Tel. 9311, 9084
Göteborg, V. Hamng. 13 - Tel. 11211
Malmö, Södergatan 14 - Tel. 7455

VÅLNADEN SOM SKÄMS

AV VERA von KRÆMER.

FÖR EN BILLIG PENNING KAN MAN få visdom, för en enda krona har man i vår kunnat få köpa en bok, som slumpats bort emedan den legat och samlat damm på lagret. För en enda krona har man fått Lutherts Bordssamtal, ord, som han fällt under de 17 sista åren av sitt liv, »ett av de i inre hänseende mest upprörda, som levats på jorden».

Låt oss inte polemisera med tillvaron, som gör en kriminalroman dyr, men Luthers genomkämpade lidanden till realisationsvara, utan låt oss utan att fundera vara glada att de äro så överkomliga.

»Man säger med sanning», står det hos Luther, »där ett tungsinnt huvud finns, där har satan ett bad redo.»

Det var en tid, då det ansågs kvalificerat, intellektuellt, att gräma sig. Man hängav sig åt det, man mötte inte bekymret för att slå ned det eller skratta ut det, man tog det till sig och menade, att det gav en innehåll. Man var av en särskild ras, som kunde konsten att utvinna livets vidrigheter.

Nu kommer det ju av sig själv en tungsinthet. Av yttre anledning, man kan ha »ett tungsint huvud», vara lagd så, man kan ha gått så länge passiv eller belåten, att man rent av för balansens skull måste släppa en melankoli lös. Man känner hur den kommer. Så var jag alltså inte så tom, tänker man. Man blir besläktad med sin ungdom, då melankoli var en delice, var det tillstånd, i vilket man kände att man var en levande människa.

Och tungsinnet kommer närmare, man bereder sig att ta emot det, låta det behärska sig.

Till en del får det också komma. Men det är inte som förr. Det är inte en modesak att vara bitter och nedstämd. Det är tvärtom otidsenligt. Det betyder: man vet numera att det inte går an. Att det finns så många, som tåligt bära bördor,

utan att det faller dem in att sätta sig ned och syssla med nedstämdhet. Man märker, med den kritik man har, vilket spelrum för orättvisa och självmedlidande det där tungsinnet ger, som man beredde sig att ha hos sig, så som kvinnor ibland njuta av att få en ordentlig gråttstund.

En kort gråtskur, må så vara. Det rensar ut och sköljer de torra ögonen. Men det är risk med det. Det är farligt. Man blir martyr. Det kan vara svårt att sluta i tid. Man kan borra ned sig i det och känna sig »övergiven av Gud och hela

80 år.

80 år fyller den 15 maj fru *Julia Millde*, f. Frykberg, änka efter civilingenjör *William Millde*, Stockholm.

Fru Millde har alltid varit och är allttjämt varmt intresserad i det sociala arbetet. Hon har icke framträtt med stora åthävor, i det tysta har hon verkat, personligt, kamratligt omtänksamt. Särskilt ha de blinda en varm vän i henne och i deras krets har hon ofta synts, stödjande och uppmuntrande. På högtidsdagen sändas henne därför från dem och många andra de varmaste tankar med tack för hennes godhet och kärleksfulla omsorger.

världen» och riva upp sitt inre och öppna det för klagan och missnöje. Luther, en stark och glödande människa, säger om sig själv att han gjorde så, han var en lidelsefull melankoliker och en lidelsefull bekämpare av detta, som han såg var en fälla för ens bättre jag. Hur mycket lättare är det då inte för en helt ordinär människa, att i en sådan stund släppa lös tysta anklagelser, missmod och självmedlidande.

Men det finns inte numera någon sanktion på det. Man trivs inte med det. Man tror inte att det är bevis på själ. Och man märker att istället för att öppna sig åt en storm av förtvivlan, gör man ett motstånd, vari blandar sig blygsel över att man alls varit inne på det spåret. Det var något som inte gjorde en heder och något, som egentligen ger en leda.

Det passerar förbi och i veckor efteråt finns den stunden alldeles fristående bland ens dagar, som en vålnad. Man sneglar på den — usch, det där. Man känner sig också tacksam att det gick över. Man bär med sig minnet av vålnaden, som finns kvar vid bordet, man satt vid då, bär det med sig bland de andra som Luther säger att man skall söka upp, när ens själsliga anfäktelser vilja komma: »...därefter skall han söka samtal med gudfruktiga och fromma människor, så blir det bättre med honom.» Man får äta och dricka också, med ett ord, vara en ärlig och naturlig människa.

Vålnaden hänger kvar ännu en tid, som ett memento, men så bleknar den föraktade varelsen skamsen bort. Den kommer igen. Anfäktelser har sin tid. »Att vara narr har sin tid, att vara klok har sin tid.» Det är att tacka den tid vi lever i, att det inte är som sig bör att klaga. Ingen tror numera att det måste vara på det sättet, om man vill vara förmer än andra!

FJORTON PUNKTER OM IDUNS SÄLLSKAPSRESA

- 1) 15 juni. Samling i Trälleborg vid färjan, där färdledaren möter. Priset är beräknat från Trälleborg, men Idun ombesörjer gärna även nedresan till Trälleborg. 19.25 ankomst Berlin och avresa med nattåg (sovvagn till Nürnberg-Crailsheim).
- 2) 16 juni. Ankomst till Ulm. Kl. 12.30 ankomst till Friedrichshafen vid Bodensjön. Omedelbart därefter med båt till Romanshorn. Tåg Romanshorn—Luzern samt båt till Brunnen. Kl. 19.00 ankomst till Brunnen.
- 3) 17, 18 o. 19 juni. I BRUNNEN. Utflykt till Axenstrasse och Rigi, varifrån man har en härligt utsikt över alpvärlden. Med Gotthardbanan till Göschenen och genom Schöllenen (Djävulsklyftan) till ANDERMATT. Från Andermatt över Furka till Rhoneglaciären. Vidare till Zermatt.

Här nedan följer detaljerat program för den sällskapsresa till Paris, vartill Idun inbjudit sin läsekrets.

- 4) 20 o. 21 juni. I ZERMATT. Vandring till Gornerklyftan och Vattenfallet samt till foten av Matterhorn. Från Zermatt till Visp och genom den bördiga och vackra Wallisdalen till Montreux och Genève.
- 5) 22, 23 o. 24 juni. I MONTREUX. Bad och vila. Utflykt med båt till Genève. Besende av slottet Chillon. Med bergbanan till Caux. Med tåg genom Jurabergen till Paris.
- 6) 24, 25, 26, 27, 28 juni. I PARIS. Rundfärder i bil genom staden. Besök i kyrkor, muséer och varuhus. Utflykt till Versailles och Malmaison. Den 28:de på e. m. med tåg till Köln.
- 7) 29 juni. I KÖLN. Besende av Dömen. Utflykt på Rhem till Königswinter och Siebengebirge. Nattåg till Hamburg.
- 8) 30 juni. Med morgontåg till Sassnitz och färja till Trälleborg.
- 9) Priset Kr. 595:— III kl. tåg. Priset Kr. 690:— II kl. tåg. Rum på utmärkta hotell, vivre (3 måltider dagligen), alla utflykter enligt programmet, d. v. s. praktiskt taget alla direkta kostnader.
- 10) Pass anskaffas av resenärerna själva. Passvisering icke behövlig.
- 11) Anmälan skall åtföljas av Kr. 50:— i handpenning.
- 12) Kunnig reseledare från Alltrafiks resebyrå samt en representant för Idun medfölja och stå till resedeltagarnas disposition.
- 13) Alla upplysningar om resan lämnas av Iduns red. skriftligen eller muntligen.
- 14) Anmälan göres till Iduns red. senast d. 25 maj.

Drick **Champis** överallt — men begär det kallt!

RING bryggerier och vattenfabriker.

Cleoapparaten

gör ansiktet ungdomligt och fräscht. Slapphet och dubbelhaka försvinner. Pris per apparat 10:— kr.

Upplysningar och expedition: E. WALL, Ynglingagat. 5, Sthlm. Tel. 861 16

EN DAMERNAS IDOL

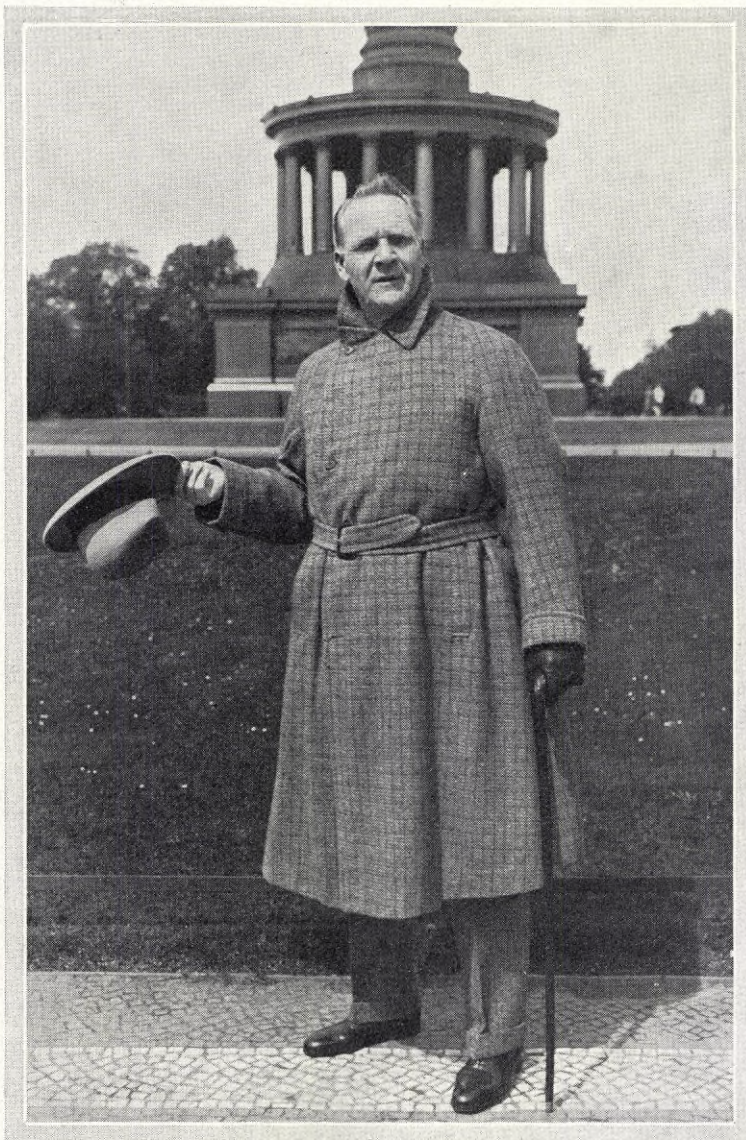
DEN SVÄLTANDE LUFFAREN SOM BLEV VÄRLDSSÅNGARE

SJALJAPIN SKILDRAV EN VÄN.

I DAGARNA GÅR EN NOTIS runt världspresen om att den store sängaridolen Sjaljapin tänker gå i kloster, påverkad av de seanser som en viss Mrs Mac Pearson håller i London. Det är väl som mycket annat kring ett stort namn: reklam just nu till Sjaljapins stundande 40-årsjubileum som offentlig sängare. Han har troligen inte så lätt att taga avsked av en hel världsdamer, vars förklarade idol han sedan länge är.

Ryska revolutionen har störtat alla gamla gudar på ett undantag när, och detta undantag är Sjaljapin. Han var det, trots att han lade sig att sjunga på böjda knän framför Vinterpalatset, då Ryssland beslöt gå med i världskriget, och han är en hela Rysslands älskade son. Visserligen möter man icke som i forna dagar hans anlete på varje chokoladask, på berlocker, på vykort och bonbonnierer, men hans namn är tillräckligt känt för att man inte skall glömma honom.

En kort resumé av hans underbara karriär skulle te sig så här: föräldrarna voro fattigt bondfolk i Kasan där han föddes 1873. Fadern försörjde familjen på skrivarier i stadskansliet, men då detta var mera än magert måste barnen ut i livet ganska tidigt. Lille Fjeodor Sjaljapin lade tidigt sin lust för säng i dagen och sjöng ganska bra redan vid 15 år, men då han inte kunde leva på sin säng i dåtida ryska städer, måste Sjaljapin söka livets uppehälle som timmermanslärling. Men timmermansjobbet var slitsamt och han försökte komma bort från detta arbete, säkert på det klara med att han inte var kommen i världen för att hugga upp timmer. Ut i världen gav han sig så för att söka sin lycka, men inte ensam. Han slog följe med ingen mindre än den lika världsbekräftade Gorkij. Denne hade kommit till Kasan för att bli »student», men måste bli bagare för att ej dö av svält. Gorkij försökte sig också vid denna tid som sängare, och han hade otroliga resurser, ja han överglänste sin kamrat, som överallt där de provsjöngo fick stiga åt sidan för kamraten Gorkij. De provsjöngo hos en ambulerande tetaterdirektör, som behövde korsängare i ett »Tivoli». Gorkij godkändes för sin vackra andra tenor, men Sjaljapin kasserades. Men som kamrater i nöd och lust, delade de båda de få kopek Gorkij fick in som korsängare. Men så kom olyckan för Gorkij — och lyckan för Sjaljapin. Gorkij hade tagit sig mer än ordentligt till bästa en kväll och ramlade över ett järnvägsspår. Han blev liggande med struphuvudet mot den kalla skenan och förstörde för all tid sin vackra

Fjeodor Sjaljapin.

Den ryske sängaren Sjaljapin, som alltjämt hör till världsscenernas största stjärnor, firar i vår 40-årsjubileum som offentlig sängare. En svensk vän till honom skildrar här hans märkliga bana, som rymmer många äventyr.

sängröst. De bägge drogo vidare och försökte pröva in vid andra företag. Men Gorkij var nu utslagen. I slutet av 1886 lyckades Sjaljapin likväl få pröva in sig i dirigent Konstantinovs stora körsäng i Kasansk, där dirigenten hade att leverera körsäng till tvenne stora kyrkor. Men endast då man led brist på folk fick Sjaljapin träda in. Han gjorde sig trots det överseende man hade med honom likväl omöjlig med »sina ilska tappar» så att han till slut måste avskedas — han »är absolut oduglig» skrev hans dirigent, som bekräftelse på hans avsked.

Detta avskräckte likväl icke Sjaljapin, som luffade till Ufa och fick anställning hos en operettdirektör, som vågade det djärva steget att låta honom debutera offentligt våren 1889, som korist. Med detta ambulerande operettsällskap fick han ge-

nomströva Transkaspiska distriktet, Samarkand och Kaukasus, och ingen var trägnare häst i skaklerna för Trespiskärran än den unge Sjaljapin, fast han ofta fick tigga sig mat i stugorna. Hans tillvaro vid detta ambulerande sällskap var ett svältens Gehenna. Maten var dyrare än vodka. Och han hade troligen drunknat i vodka, om icke ödet förbarmat sig över honom.

Utledsen och föga hoppfull om seger till sist befann han sig i Tiflis och där råkade han en dag få så mycket mat att han var på allra gladaste humör, varför han sjöng denna kväll så att taket höll på att lyftas. Humöret och livslusten hade återvänt, om också blott så länge som han inte var uthungrad. Vid detta tillfälle råkade den bekanta tenoren Usatov från Moskva höra honom. Härmed var Sjaljapins sorgliga tillvaro slut.

Usatov förstod att här fanns en guldgruva att taga vara på. Han tog Sjaljapin till sig och lät honom gå i sin skola något år. Han behövde inte lång övning. Några gånger och han slog ett stort slag i Tiflis med sitt uppträde på operan där 1893. Nu kapitulerade kritiken. Han fick komma till Petersburg och nu seglade han fram med väldig fart och var snart på Kejserliga Marinskiteater.

Hundåren lågo visserligen nu bakom honom. Men det återstod dock ännu ett fäste att erövra, Moskva. Innan han vågade sig fram i Moskva, hade han att uppträda på den stora utställningen i

Nisjni Novgorod 1896. Efter detta fick han så äntligen debutera i Moskva, som Susanin i Livet för Tsaren, och här segrade han till hälften över den stränga kritiken. Men hans nästa uppträdande var Mefistofeles i Faust och på den saken sprack han skändligen. Han blev utskrattad och därmed var han väl färdig, mänskligt att döma, menade man.

Han lät sig icke slås ned. Han satte till alla krafter för att arbeta upp sig, han kom igen och snart nog tog han revansch för vad han lidit i Faust. I slutet av 1896 hade han så helt segrat över Moskvas kritik och publik, att han bars i gullstol och blev kringelad som ett litet barn.

Vid denna tid upptäckte kvinnorna honom. Det var många om budet, men den som segrade över alla var den italienska ballerinan vid Solo Dovnikos balett. Hon blev hans hustru och lärarinna, och med henne bar det av upp mot stjärnorna. Han slog ned alla hinder och återkom nu som Mefistofeles, då han stod på höjden av sin sängarbana, knappast 27 år gammal.

I ett slag fick han världsrökte. Kallades

(Forts. sid. 572.)

Kobbs Äkta Kinesiska Théer

Obs! Lilafärgade etiketter.

Peking * Canton * Hongkong

Rekommenderas av Herrar Läkare.

MOD I REGN

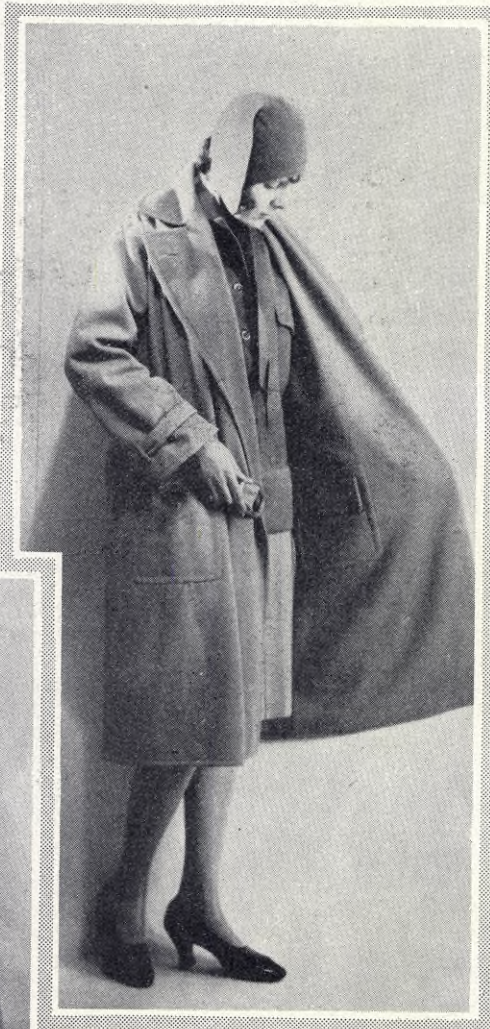
NYA UTRUSTNINGAR FÖR RUSKVÄDER.

Hel regnutstyrsel, bestående av kappa, hatt, väska och paraply i gult-och svartruligt impregnerat siden. Paul U. Bergström.

En sommarlätt och elegant siden-regnkappa i citrongult med hatt i samma material. N. K.

En praktisk och trevlig trenchcoat, fodrad med mjukt ylle, så att den även kan bäras med fodersidan ut. N. K.

En rejäl och kraftig läderregnrock med tillhörande regnhuva. Märk de nya nätta galoscherna i skoform av beige gummi. Paul U. Bergström.

Våren och sommaren är gumås inte bara sol och ljumma vindar. Regn och rusk hör också till programmet, som man bör rusta sig för. Regnutstyrseln för stadsbon är lätt och behaglig: en tunn, smidig impregnerad sidenkappa, gärna i glada och djärva färger, föreskriver modet just nu. Men för landsbon rekommenderar man hellre en bastantare regnkappa, den gedigna läderrocken eller trenchcoat med varmt och mjukt foder. Se bilderna. (Holmén, foto.)

Affärsmän och industriidkare, som genom annonsering önska nå Nerikes och Örebro läns befolkning böra i eget intresse i första hand anlita

NERIKES-TIDNINGEN

Tidning för Örebro stad och län.

Postupplagan tre gånger större än någon annan daglig tidning i Örebro län. Främst i folkets förtroende! Främst som annonsorgan!

“B A R A E N P U D E L!”

ETT FÖRSVARSTAL FÖR ETT OMODERNT HUSDJUR.

VÅR GAMLA VÄN LAPPO VAR död. Han hade länge varit saknad och fast sorgen långt ifrån var läkt hade vi dock kommit till klarhet om att det, för trevnadens skull, var nödvändigt att anskaffa en ny hund.

Nu skulle vi ha en av de där långhåriga, rufsiga små terrierna. De sågo så lustiga ut och så voro de så moderna! Varannan människa tycktes äga en dylik.

Vi hörde oss om efter dylika valpar, men just då fanns det inga. Vi sade till varandra, då är det väl meningen att vi ska taga en annan race. Det finns ju massor av trevliga hundar.

Tidningar studerades, men någon lämplig valp funno vi ej. Så en dag kom familjens överhuvud och sade att hon läst om pudelvalpar, som voro till salu. Hur skulle det vara att anskaffa en dylik?

»En pudel!» kom det i korus ifrån oss andra. »Förskona oss ifrån en dylik», sade sonen i huset, och vi andra instämde, ty ingen av oss kände en pudel. O mänskliga kortsynthet!

Överhuvudet hade dock oss ovetande telefonerat och hört efter vad priset var på en av de omtalade små valparna. »Hundrafemtio» är ju mycket pengar och då vi andra dessutom ej tycktes gilla tanken på en pudel så förföll det hela, som vi trodde, och nya ansträngningar gjordes för att få fatt i en annan valp av de raser vi talat om.

Men tanken på pudelvalpen låg väl i alla fall och grodde i våra sinnen och därför fann ingen valp behag för våra ögon och då det kom telefon om att det ännu fanns en hundvalp kvar, gingo vi dit för att se på den lille.

Och att se, det var detsamma som att vid första ögonkastet förlora sitt hjärta till den lille för alla tider.

Vilken sällhetskänsla som fyllde våra sinnen, då vi i skymmande sensommarkväll vandrade hem med den lille väl skyddad innanför kappan, går näppeligen att beskriva! Och ändå hade vi ju ingen aning om på vilken skatt vi då buro. Till vilken orimlig glädje och fröjd den lille skulle bli oss! Ingen av oss visste vad en pudel verkligen var. Men Murre lärde oss det!

En pudel är ej en hund, han äger visserligen en hunds bästa egenskaper, men han står närmare människan i fint förstående, i klokhets och snabb uppfattning än vad andra kloka hundar göra.

Naturligtvis kan det finnas dumma pudlar, precis som det finnes dumma människor, men ännu har jag ej lärt känna en dum pudel. Nu tänker jag uteslutande på de stora svarta pudlarna. Sådana som t. ex. vår egen drottning Victorias Luck. Luck är den som alltid får vara i hennes närhet. Min övertygelse är att Luck vet att han tillhör en drottning.

En pudel kan lära sig så gott som vad man vill. Murre kan t. ex. »duka bord», spela piano, dansa, räkna till hundratte, skilja på höger och vänster etc., etc.! Han vet namnet på femton, sexton olika leksaker

Rosa Fitinghoff med Murre och Mimike.

Det rustas till vårens hundutställningar, men på dessa utställningar förekomma och uppmantras mera sällan pudlar, meddelar författarinnan Rosa Fitinghoff, själv entusiastisk pudelvän och ivrigt att förmedla hundvänners bekantskap med pudeln och dess framstående egenskaper. Iduns red. har också känt sitt hjärta röras av pudelns undanskymda ställning i hundvärlden och därför uppsatt ett pris, en silverpokal, till finaste svarta pudel å hundutställningen i Stockholm i juni.

och kan på tillsägelse gå efter just den docka, boll, eller annan leksak man vill han skall hämta — Men det är icke nog med att en pudel är läraktig, han är dessutom fullkomligt självständigt tänkande. Han reflekterar och handlar därefter. Han är minnesgod och omutligt tillgiven samt till ytterlighet vaksam. Det skulle aldrig i livet falla en stor svart pudel in att för något annat i världen svika eller ens visa den minsta lilla kallsinnighet emot den han en gång skänkt sin stora kärlek.

Murre vaktar provianten.

Det finnes legio av man kan vara frestad att säga psykologiskt genomtänkta handlingar, som Murre fullkomligt på egen hand utför. Pudlarna äro mycket snygga (åtminstone dem jag känner). Då Murre och Mimikes son, lill' Murre, var liten, höll han inte så noga reda på om det kom en våt fläck på en matta eller ett parkettgolv. Då skämdes föräldrarna. De slokade svans. Murre gick långa omvägar undan. Då lill' Murre inte kan »vinka», händer det att Murre visar honom hur det skall tillgå och då lill' Murre skall lära sig att säga »hur säger hunden i skogen», brukar föräldrarna gläfsa till, för att lill' Murre lättare skall förstå hur han skall skälla. Man kunde skriva hela böcker om pudlar och deras karaktär och tankelev.

Pudeln äger gammal kultur, kanske det är därför han utvecklats till vad han nu är. På gamla tavlor, i åldriga legender och historiska skildringar kan man ibland återfinna en pudel.

Men nu är pudeln omodern. Nutidsmänniskorna bry sig påtagligen ej om alla de egenskaper som en verkligt fin pudel äger. Eller är det kanske uteslutande brist på bekantskap och kännedom om pudlarna, som gör att den blir mer och mer sällsynt?

För bara åtta år sedan visste ju vi själva ingenting om pudlarna, inte mera än att drottning Victoria alltid ägde svarta pudlar.

I vardagslivets grottekvarn fruktar man allt som kan läggas till av extra arbete och »en pudel måste kmmas och hållas snygg». Det är alldeles riktigt, en pudel bör hållas ren, d. v. s. kmmas och klippas då så är av nöden, men varje hund bör hållas snygg!

Av pudelullen får man det allra härligaste ullgarn som lämpar sig till strumpor, sportkoftor, muddar, vantar, filtar etc. etc.!

I hela Sveriges land finnes ej flera svarta pudlar än att man kan hålla reda på deras hemorter. I Norge och Danmark är det ändå sämre ställt med antalet stora pudlar. Där äro de i regel små och rätt fula.

Därför gläder det mig särskilt att Idun till den stundande hundutställningen utlovat ett extra pris, såsom en sporre för dem vilka äga pudlar och en väckande tanke för dem som ämna skaffa sig en hund.

Men trots detta pris, vill jag hoppas att inga andra än de vilka verkligen kunna förstå pudelns psyke, skaffa sig en pudel.

Må pudeln aldrig bli så på modet att den anskaffas för att liksom sätta »pricken på iet» över en »sista modets kreation.» Nej, pudeln skall tillhöra de ensamma och de som längta efter trofast skydd, och en tyst vän. Måtte aldrig någon annan komma på den idén att skaffa sig en pudel, ty pudeln är en personlighet och bör betraktas som en sådan.

ROSA FITINGHOFF.

Krydda med K. F:s Kryddor!

BRÖDER

EN HISTORIA FRÅN ISLAND

AV

FREDRIK ASMUNDSSEN-
BRÆKKEN

Fredrik Asmundssen-Brækken är en ung isländsk författare som till sitt 20:de år levat på norra Island där hans far var bonde. Efter sagda tid for han till Danmark för att utbilda sig till folkhögskollärare vilket han också blev. Lusten för författarskapet drev honom emellertid in på den litterära banan och hans förstlingsbok var en novellsamling, varur denna berättelse är hämtad och som väckte stor uppmärksamhet.

NÄR TVÅ KVINNOR ÄLSKA SAMMA män, kan det ibland vara som en sång, som tonar av tungt, ändlöst vemod, och när två män älska en och samma kvinna, kan den vida världen ibland bliva för trång för dem båda...

Hallvard och Håvard hette två bröder på Hornstränderna. De voro tvillingar, födda samma natt och på samma timme. De växte upp med armarna om varandras hals, och när de blivit vuxna, älskade de samma kvinna...

De sågo sin far sjunka i havet; själva räddade de sig på kölen av den kantrade båten. Natten igenom drevo de omkring med döden på upprörda vågor, tills andra fiskare mötte dem och bärgade man och båt.

Emot aftonen vandrade de arm i arm från båtskjulet upp till hyddan, och hand i hand trädde de in till modern.

Hon hade satt sig vid eldstaden, dragit benen upp under sig; och såg nu på dem med en lång blick, som om hon ville utforska, om icke den tredje stod bakom dem i dörren, såsom han brukade.

Hon reste sig långsamt och såg åter på dem. De sade ingenting och hon sporde heller inte; hon klagade inte, ej heller fälde hon tårar — stod bara blek och stirrade.

Så gick hon till sängs.

Hon talade inte, rörde sig inte, och sönerna pysslade om henne.

I två dagar och två nätter låg hon och stirrade framför sig. Så slöto de hennes ögon och de timrade en kista av drivtimmer, lade henne i den och begravnade henne i snön.

Hallvard och Håvard levde nu ensamma i hyddan över vintern. De skiftades till att ro ut och fiska; medan den ene var på sjön, blev den andre hemma och passade kon och fåren, som de ägde.

Då våren äntligen kom, drogo de många mil över fjällen med moderns kista och fick henne begraven, och efter hemkomsten fortsatte de sitt liv, de två ensamma.

Men så sade de till varandra: Vem skall hålla huset i ordning och mjölka kon, när vi äro på sjön, och vem skall se till fåren och hjälpa oss med att bärga höet? Vi måste ha en kvinna i huset, sade de, och så beslöto de, att en av dem skulle gifta sig. Det får bli du, sade Hallvard, för du är den mest betydande av oss.

Nej, menade Håvard, du är den förstfödde.

Bägge bröderna voro ljushåriga och vackra. Hallvard var medelstor, skulderbred och stark. Håvard var reslig och smärt.

Men att välja en hustru till Hallvard var ingen lätt sak. Väl hade de grannar — fastän på mera än en halv mils avstånd — och grannarna hade döttrar, men till ingen av dem ville Hallvard gå.

Det är farligt att riskera en korg och att komma i folkemun i sin hembygd, menade Hallvard, och därför drog han en dag bort över fjällen, medan Håvard blev hemma och sysslade i hyddan.

Hallvard vände inte ensam tillbaka. Han och hans unga hustru voro vigda i kyrkan på andra sidan fjällen.

Slumpen hade fört deras vägar samman. Hon hade inga släktingar. Sockenen hade uppfostrat henne, därför var hon också ensam, föraktad och utan vänner, som kunde råda henne. Allaredan då de första gången träffades och kommo att följas åt ett stycke på vägen, hade de kommit överens, och han förde henne hem till sitt.

Hornstränderna, ensligheternas enslighet, skrämde henne föga. Ombytet var henne välkommet, nu slapp hon åtminstone ringaktas i den socken, vars barmhärtighets kost hon som barn hade förtärt.

Hon gjorde sig hemmastadd, tog sig an kon och fåren och lagade brödernas mat, medan de voro på sjön; för övrigt fortsattes deras liv i det yttre ungefär som förut. Sålunda gick ett helt år och man var redan ett gott stycke in på det nästa. Dagarna förflöto så stilla. Hon var blid till sinnes och hade ett stillsamt sätt, och det tyckte bröderna om.

Hon ägde dessutom en sällsam, ovanlig skönhet. Hennes hår, som hon bar i tunga flåtor, var kolsvart, ögonen mörka, blicken litet beslöjad. Kindernas fina oval var mycket blek, och så hade hon händer, som voro det underbaraste av allt i brödernas ögon, ty de liknade inte de andra arbetskvinnornas händer, som de sett; de voro späda och trots det dagliga släpet höllo de sig vita och fina med långa, smala fingrar.

Det var en sällsam atmosfär av förtrollning omkring henne — över hennes rörelser, hennes leende, hennes smekningar och inte minst över hennes sång. När hon i skymningen satt vid elden och med drömmande vek stämman sjöng om »Olaf Liljeros» eller andra av sina visor, så hörde

de på henne med ögon, som blevo stora av undran, och glömde dagens hårda slit för att skaffa födan...

Håvard var säker på att Hallvard ägde hela hennes kärlek, och ofta hade han sett sin broders ögon förtälja om, hur högt han älskade henne, och länge trodde han på sin egen glädje över broderns lycka, fastän han själv älskade henne — ty kärleken mellan bröderna var stor.

Tiden gick och julen närmade sig — den andra julen hon skulle tillbringa på Hornstränderna.

På långa tider hade bröderna ej varit på havet; storm och oväder hade hindrat dem att gå ut.

»Thorlaks-afton» (lilla julafton) sutto de alla tre och talade om hur ledsamt det var, att de blott hade torkad fisk till julen. I morgon blir det nog fint väder, så att vi kunna ro ut, menade Håvard.

Hallvard log tvivlande, reste sig, gick bort till det lilla fönstret och andades på den frusna rutan.

Det har klarnat, yttrade han till de andra utan att vända sig om — stilla, stjärnklart väder. Så gick han bort från fönstret och satte på sig mössan.

Jag går och hämtar våra linor, sade han hastigt, och dröjde i dörren, vi får sätta agn på krokarna innan vi går till vila, ty innan dagen gryr, får vi ge oss av.

Han försvann genom dörren och blev länge borta. Håvard satt på en upp- och nedvänd spann framför brasan, och hans brors hustru stod bredvid honom. De talade först om likgiltiga saker, och efterhand avstannade samtalen, men till sist sade Håvard: Jag undrar, var min bror blev av. Jag tror, jag går och hjälper honom. Och han gjorde min av att resa sig.

Stanna, sade hon lågt, det blir så ensamt när du går.

Det tycktes honom, att så hade hon aldrig talat förr, och dock hade hon mången dag suttit ensam hemma, när de varit på havet.

Här blir så ensamt, när du går, upprepade hon för sig själv, som om hon drömde. Orden ljödo så milda som en smärtsam smekning. Han kände det, mannen som älskade henne. — — —

Och så gled hennes smala, vita hand med de långa smala fingrarna varsamt smekande över hans ljusa hår...

Hans bröst fylldes av en brottslig förtummelse av sällhet och av den djupaste

förtvivlans smärta på samma gång. Han blev het av lycka och blossande röd av skam — och åter sam den vita handens långa, smala fingrar genom hans hår, dröjande, drömmande...

Han sprang upp från sin plats, och i samma ögonblick trädde Hallvard in i stugan. Han kastade en hastig blick på dem, blev förlägen, slog ned ögonen, och hans ansikte färgades av en djup rodnad.

Vi får börja arbetet nu, sade han. I morgon är vädret fint. — De arbetade alla tre under tystnad, tills de voro färdiga och gingo därpå till vila.

Bröderna fortsatte alltjämt att sova i samma säng, även sedan Hallvard blivit gift; hans hustru sov i den säng, som varit deras mors.

Sover du inte, min bror? viskade Hallvard, då de legat en stund.

Jo, nu sover jag snart, svarade Håvard, för vi får hårt arbete i morgon.

Ja, mycket hårt. Men sov nu.

Håvard vände sig på sidan och låtsades sova, men hans själ brände som av en osläcklig eld, och han kunde inte somna.

Han märkte, att också hans bror låg vakent. Långt före gryningen stego de upp, åto och togo sina skinnkläder på sig, och så satte de ut till havs.

På eftermiddagen vände de om, efter att ha tagit in sina fisklinor, och nu hade de en hel mängd blanka torskar i bottnen av båten.

Det blåste friskt. Håvard hissade seglet och Hallvard satte sig till rors. — Det hade vilat tung tystnad över dem hela dagen.

— Det är dock underligt, sade Hallvard plötsligt — jag vet inte om du har lagt märke till det, här vid Hornstränderna är vädret aldrig riktigt pålitligt — det kan hända mycket här på havet.

Å, ja, men vi har ju vuxit upp här, därför tänker vi inte ens på det, sade den andre. Var det inte ungefär här båten kantrade, då far gick under?

Jo, det var det visst, svarade Håvard, och såg mot fjällen, som om han tog sikte.

Det händer mycket på detta vatten. — En gång blir det väl blott en av oss som kommer i land. — Du kan gott sätta till litet mera segel. — Jag undrar blott vilken av oss det kan bli...

Håvard satte till mera segel och böljorna fräste nu alldeles vid relingens kant. De närmade sig hastigt kusten.

Åter hade tystnaden gripit dem...

Hör, Håvard, sade Hallvard efter en stund med blid och blyg, litet beslöjad röst, jag har lagt märke till något, jag har märkt det länge, men mest alla dessa dagar, då vi inte varit på sjön.

Han teg åter och såg ängsligt, nästan bönfällande på brodern, som om han bad om förlåtelse och samtidigt väntade på hjälp av honom till att få det sagt, som han tänkte på och som han ville tala om nu, men som tycktes så svårt.

Det är, begynte han igen, att när du går till bäcken med spännerna och hämtar vatten, eller när du bär in bränsle, och Loa säger dig tack för det, så är det en annan klang i hennes stämma, än när hon talar till mig. Hon smeker mig aldrig nu som den första tiden — och stundom ser jag hennes läppar röra sig. — — Jag, som lägger märke till var och en av hennes minsta rörelser eller minspel, jag har, Håvard... jag har läst ditt namn på hennes mun, när hennes läppar tala utan ljud... Jag är hennes man, som förde henne hem, och det var till mig hon

skänkte sitt hjärta — och nu Håvard, nu har du tagit det från mig.

Orden, som han sade dem, föllo varken hårda eller förebrående. Stämman hade ingen bitterhet, men den förrådde en stor sorg och stor kärlek inte blott till kvinnan, som han talade om, utan också till brodern.

Håvard kunde knappast bli herre över sin rörelse, och då han började tala, var också hans stämma blid och beslöjad, men han talade med en tillbakahållen innerlighet, som man knappast hade kunnat märka hos Hallvard:

Det har aldrig stått något mellan oss bröder, sade han, och aldrig har jag tänkt en tanke, som du inte fått veta, och aldrig har du haft något att dölja för mig, aldrig har det varit en fara — aldrig en sorg eller glädje, som vi inte delat med varandra, såsom vi delat arbetet och födan. — — —

Och vad har jag gjort? — — — Intet — och likväl känner jag, att jag har förbrutit mig på alla sätt gent emot dig. — Att jag är en förrädare, och att min bild inte längre kommer att bo i ditt hjärta. Så riv sönder den, och låt mig gå...

Jag känner, att jag måste gå. Ännu har väl ingenting hänt... vi sörjer och vi delar sorgen över en gemensam förlust, men om vi fortsatte — så — om vi såge varandra varje dag och skulle lida, som vi lider nu, skulle bitterheten infinna sig och slutligen... hatet.

Han teg. Kort därefter stönade han: Å, Hallvard. Om jag kunde förbanna den, som har tagit mig från dig och dig från mig, men det kan jag inte, för också jag älskar henne...

Det blev så stilla, att man ingenting annat hörde än vågskvalpet mot relingen. Himlen var röd och himmel och hav förenades i röda strimmor vid horisonten. Vågorna, som i ändlösa rader hastade mot land, voro violetta med vita toppar.

Hallvard satt med handen hårt om rorkulden och såg rakt framför sig. Håvard begynte åter tala:

När vi kommer hem i afton, går jag bortöver fjällen och — långt, långt bort — till ett främmande land.

Nej, min bror, som du sade förut; allt har vi delat med varandra. Och nu vill du lämna mig och lägga all rätt på mig, en börda, som skulle ligga tung över mig under hela mitt liv... Nej, Loa skall välja själv, och den hon väljer stannar hos henne.

— Hon har intet att välja på. Är inte du hennes man?

— Den bliver hennes man, som hon väljer.

... Det var redan mörkt, innan de voro färdiga med att sätta in båten i skjulet, hänga fiskelinorna på sin plats och göra fisken i ordning. Men inne i hyddan var det gjort ljus och varmt, Loa hade tvättat och skurat och gjort allting så fint hon kunde... Det var ju julafton.

Då de ätit, ville hon, att de skulle läsa det gamla evangeliet. Hallvard flyttade sig fram i ljuset och läste, och när han slutat sänktes sig en lång högtidlig tystnad över dem alla.

Håvard såg oavvänt på Loa, och Hallvard såg ömsevis på dem båda. Slutligen reste Hallvard sig:

Här är en för mycket i stugan i kväll, sade han. Loa vände sig om och såg förvånad på honom.

Han gick bort till väggen, där deras ytterkläder hängde och tog ned sin kavaj. Loa, sade nu Hallvard blott, det har hänt något. En av oss bröder måste bege sig

bort på en lång resa. Vilken av oss önskar du skall stanna hos dig?

Hon såg mer och mer förvånad ut.

Jag är din man, Loa, och Håvard är min bror. — Jag älskar honom näst efter dig; aldrig har det varit ett ont ord emellan oss. — — — Men Håvard älskar också dig. En av oss skall gå och en skall stanna, det är du, som skall avgöra...

Loa blev först röd och sedan blek, blekare än någonsin. Hon vaclade och grep framför sig i luften som för att söka stöd.

Håvard älskar mig, viskade hon, jag visste det inte...

Hallvard vände sig mot brodern. En stund sågo de varandra fast i ögonen. Bägge voro alldeles bleka.

— Det är jag... Jag skall gå, sade så Hallvard långsamt. Hans röst lät alldeles lugn.

— Nej, hon har intet sagt, och du är hennes man. —

Medan Håvard talade tog han kavajen på sig, gick mot dörren och öppnade den. En iskall vind for in genom hyddan och kom lampan att osa. Upp från fjällen hördes ett ihåligt dånande buller — en väldig snömassa störtade ned i en klyfta; därefter hördes intet annat än havets evigt tunga suckan och en utsvulten räv smygande tassa över snön. Den strök omkring nere vid stranden och sökte byte. Loa gick stilla efter Håvard, och utan att hon riktigt visste om det, fick hon honom in igen och dörren stängd.

Ingen skall gå. Ni skall stanna båda två, sade hon, och i detta ögonblick ljöd hennes röst myndigare än de någonsin hört den, nästan befallande.

Bröderna sågo på varandra, som om de ville säga: Men vad skall vi då göra?

Den som går nu, skulle omkomma i den stiglösa obygdgen.

Plötsligt brast hon i gråt.

Vad har jag då gjort, eftersom ni vill vara så elaka emot mig — kan ni inte nöjas med mig som jag är? Jag älskar er ju båda och vet inte, vem av er jag älskar högst.

... Jo Hallvard är min man — honom är jag skyldig mest — Håvard är min makes bror, som han älskar — skulle jag inte också älska dig... Ni skall stanna — båda — allt skall vara som det har varit.

Nej, sade Hallvard, en man kan inte dela en kvinnas kärlek med en annan man.

Går den ene så går jag i havet! sade hon, och det var en klang i hennes stämma som kom bröderna att förstå, att hon menade det...

Det blev en stilla jul, ingen av dem talade mycket, och alla tre tycktes gå ur vägen för varandra.

Nyårsdagen var det gott väder igen. Men då hade Håvard blivit sjuk och kunde inte ro ut med sin bror. — Hallvard ville ut på fiske den dagen, och alla Loas försök att övertala honom att stanna hemma, voro förgäves.

Sköt väl om Håvard, medan jag är borta, sade han. Jag går inte så långt ut, och är tillbaka igen till middag. Så gick han.

Det var klart väder, då han seglade ut. Loa stod utanför och såg efter honom, så länge hon kunde skymta hans segel.

... Vädret var aldrig pålitligt vid Hornstränderna. Kastvindar uppe från de branta fjällen ha kantrat mängden fiskebåt där...

Men det sägs, att den dagen sågo andra fiskare Hallvard sätta segel till och segla mot Ishavets kalla dimmor...

(Ill. Ossian Elgström.)

H Ä N D E L S E R O C H F I G U R E

ETT STYCKE SVERIGE I ROM.

Palazzo Brancaccio, Roms största privatpalats, där Svenska arkeologiska institutet är inrymt och där markis Claes Lagergren, den påvliga kammarherren, bor.

Palazzo Brancaccio i Rom hyser sedan någon tid tillbaka utom markis Lagergren och finska legationen även Svenska arkeologiska institutet. Genom sin ledare, professor Axel Boëthius, har Svenska institutet kommit att intaga en framskjuten plats i Rom och i hans gästfria hem samlas alla nationer.

Ruinparti av Trajanitermen i palatsets trädgård.

Professor Axel Boëthius med sin son i arbetsrummet.

Arkeologiska institutets föreläsningssal.

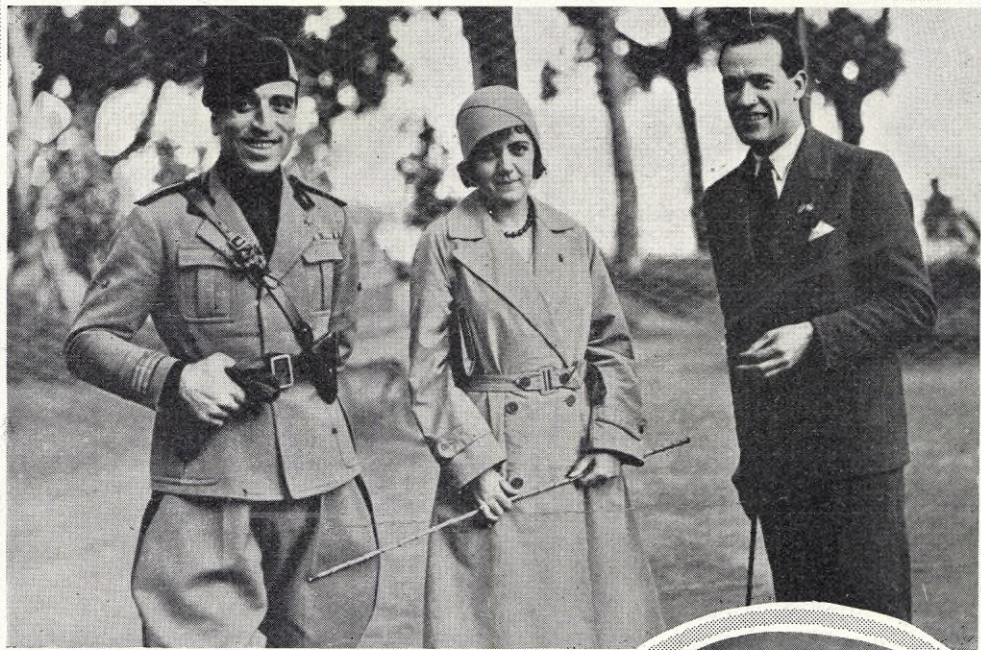

Professor Boëthius, porträtt målat av Romsvensken Hans Johansson och nyligen skänkt till institutet av en mecenat, som vill vara okänd.

R VÄRLDEN RUNT

FOLK SOM MAN TALAR OM.

De torde alla, som här ses fotograferade, stå eller komma att stå i sina lands uppslagsböcker över folk, som man talar om för deras namn, börd, verksamhet och bedrifter.

Mussolinis äldsta dotter Edda, som fått sitt namn efter Hedda Gabler, är naturligtvis en betydande ung dam i sitt land, ja, även i andra, ty under en orientresa nyligen mottogs och firades hon som en drottning av resp. regenter och regeringar.

Herr och fru Kronprins av Norge komma trots sitt inkognito inte undan fotografen på Londons gator.

Den litterära händelsen för dagen är Erieh Maria Remarques nu till svenska översatta krigsbok »Intet nytt på västfronten», ett dokument över kriget, som ingen borde försumma att ta del av. Här en bild av den unge författaren.

Amerikanskan Nancy Miller sysselsatte för något år sedan två världsdelars press genom att gifta sig med maharajan av Indore samt övergå till hinduismen. En liten prinsessa har nu anlänt till det höga paret.

Margot Asquith, den ryktbare engelske politikerns efterlämnade maka, är en av Englands mest omskrivna och fotograferade damer. Vacker är hon inte, men klär sig alltid mycket oförfärat. Böcker och artiklar flöda ur hennes penna och nyligen har hon gjort sensation med att ta anställning i en heminredningsfirma. Men alljämt hinner hon vara med om alla societetsevenemang och här ses hon på väg till Royal Academys vernissage häromdagen. En livaktighet, fullt värdig den som i sin bok »Lay Sermons» skrivit, att »människans evinnertliga sovande bara är en ful ovana».

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

JULIA LJUNG.
F. von Ehrenheim, Köping.
Änka efter rådmannen och
bankkamreraren Anton Ljung.
85 år den 19 maj.

IDA GEIJER.
F. Andersson-Dömle, Stock-
holm. F. d. förest. vid Sab-
batsbergs sjukhus. Änka efter
brukspatronen Axel Geijer.
80 år den 17 maj.

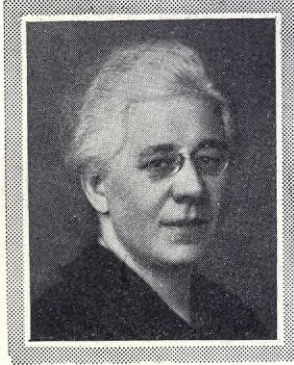
**MARIE-LOUISE BERNDT-
SON.**
F. Bratt, Paris. Maka till re-
daktören Axel Berndtson,
Paris.
75 år den 2 maj.

**CHARLOTTE TORNER-
HJELM.**
F. Ankarcrona, Wrams-Gun-
narstorp. Maka till f. d. lands-
hövdingen G. Tornerhjelm.
70 år den 17 maj.

ANNA SJÖSTEDT.
F. Amnéus, Matfors. Änka
efter f. d. handlanden Fredrik
Sjöstedt, Funäsdalen.
65 år den 22 april.

SELMA HENRICSON.
Fröken, Stockholm. F. d. kas-
saförvare, nuv. styrelse-
medlem i Gustav Vasa
skyddsförening m. m.
65 år den 16 maj.

HILDA NILSSON.
Fröken, Göteborg. F. d. före-
ständerinna och överbarnmör-
ska vid Göteborgs Barnbörds-
hus.
60 år den 14 maj.

HILDUR BENGTSON.
F. Schånberg, Kärda. Maka
till kontraktsprosten, kyrko-
herden i Kärda och Hånger
Victor Bengtson.
60 år den 17 maj.

FRIDBERG BECKMAN.
F. Danell, Stockholm. Änka
efter ingenjören Magnus
Beckman.
60 år den 18 maj.

AGNES CARLBOM.
F. Smith, Fjällsjö, Backe.
Maka till kyrkoherden i Fjäll-
sjö August E. Carlbom.
60 år den 22 maj.

ANNA AMNÉUS.
F. Amnéus, Luleå. Maka till
förste stadsläkaren i Luleå,
d:r A. J. Axelsson Amnéus.
55 år den 22 maj.

MAJA FISCHERSTRÖM.
F. Adelsköld, Stockholm.
Änka efter översten Nils
Fischerström, Strömsholm.
55 år den 22 maj.

KERSTIN MARCUS.
F. Friedländer, Stockholm.
Maka till professorn vid Ka-
rolinska institutet Henry
Marcus.
55 år den 22 maj.

**ELISABETH MUNCK af
ROSENSCHÖLD.**
F. von Sydow, Landskrona.
Maka till borgmästaren Aug.
Munck af Rosenschöld.
55 år den 23 maj.

SVEA WALLENTIN.
Fru, Våring. Maka till gross-
handlaren Erik Wallentin,
Våring.
50 år den 26 april.

ELIN ROS.
F. Reuterswärd, Stockholm.
Änka efter översten och che-
fen för Kronobergs regemente
Gustaf Ros.
50 år den 18 maj.

MARIA TORSLOW.
F. Dahlén, Skanör. Maka till
borgmästaren i Skanör och
Falsterbo Erik Torslow.
50 år den 19 maj.

KAROLINA HALL.
F. Ehrenström, Kräklingbo.
Maka till folkskolläraren K.
Albert Hall, Kräklingbo.
50 år den 20 maj.

EBBA von CORSWANT.
F. Bergqvist, Stafva gård,
Barlingbo. Maka till godsäga-
ren Willy von Corswant,
Stafva.
50 år den 22 maj.

INGEGÅRD UNGER.
Fröken, Stockholm. Diakonis-
sa. Dotter till kontraktspros-
ten teol. och fil. dr J. B.
Unger, Nor.
50 år den 22 maj.

Engelsk korintkaka.

135 gr. smör el. margarin
3 ägg
135 gr. socker
40 gr. succat
125 gr. korinter
180 gr. mjöl
1 struken tsk. Rumford
bakpulver.
Till formen: ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smöret arbetas smidigt och röres med sockret, tills blandningen är ljus och porös. Äggen tillsätts, ett i sänder, och smeten röres väl. Korinterna rensas, förvällas och torkas samt blandas med ett par msk. av mjölet; de tillsätts därefter samtidigt med den finskurna succaten. Sist iröres mjölet, siktat med bakpulvret. Smeten slås i väl smord, brödbeströdd form och gräddas i ej för varm ugn omkr. 1 tim.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:
 Maltextrakt Vitrum, bästa näringsme-
 del. Nedsatt pris.
 Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa
 vitaminpreparat. Nedsatt pris.
 Mineralvattensalter Vitrum.
 Laxermelad Vitrum, bästa avförings-
 medel.
 Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot
 halsbränna.
FERROL Vitrum, det kraftigaste aptit-
 givande o. mest stärkande av alla mo-
 derna organiska järnpreparat. Syn-
 nerligen lättsmält fördrages det av
 den ömtåligaste mage. Vid blodbrist
 o. svaghet av största verkan. Dess
 angenäma smak gör att det med lätt-
 het tages av såväl barn som vuxna.
 Tillverkas å

**Apoteket Vasens Apoteksvaru-
 centrals Laboratorium, Sthlm.**
 Samtliga preparat finnes på alla apotek.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
 Patent N:o 57402.

Infordra offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
 — DI Ö —

Badinrättningen
 Telefon Sö. 330 56
 och Sö. 4867.

Establerad 1875.
Södermalms Tvätt- & Badinrättning
 Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
 Telefon Sö. 336 30
 och Sö. 15735.

N K:s utmärkta Specialsko

- har vunnit dampublikens
 odelade erkännande. Sama-
 ma modell i nedanstående
 utföranden:
- 4806 prima svart chev-
 reau kr. **19:75**
 - 4407 prima lack ... kr. **24:75**
 - 3909 prima brun box-
 calf kr. **22:50**
 - 4114 prima brun chev-
 reau kr. **24:50**
 - 4274 prima beigebrun
 d:o kr. **26:50**
 - 4257 prima ljusbeige
 dito kr. **27:50**
- Damskoavd., Bottenv.
A/B NORDISKA KOMPANIET

Vad är förtal?

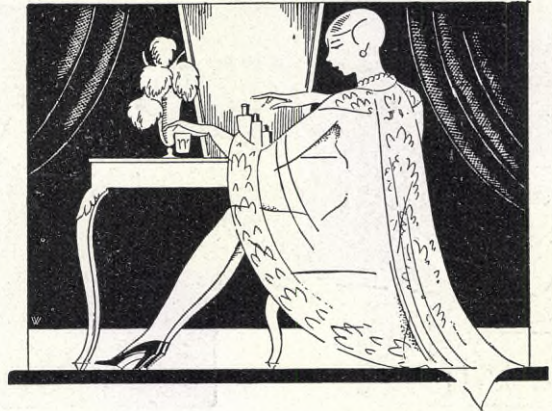
(Forts. fr. sid. 561.)

Många exempel på sådana tillfällen, där jag eller någon annan icke haft för avsikt att komma fram med något personligt förtal, men andra tolkat det som förtal, skulle kunna uppvisas. Det är inte allenast i fråga om personer, det ofta händer en att man blir beskyddad för att förtala, där man minst av allt ville göra det. Också när det gäller ens egen nation, brukar förtalsdjävulen vaka över ens ord och gärningar och tyda allt till det sämsta.

Jag har i tydligt och färskt minne ett sådant tillfälle, som visserligen ligger flera år tillbaka i tiden, men som jag säkerligen aldrig kommer att glömma.

Vi sutto tillsammans en liten krets av vänner och meningsfränder, ja, av »andens» besläktade och »fria» folk. Vi talade om personer och förhållanden i våra respektive länder. I sällskapet var utom mig en annan landsman, skaldebroder kunde man nästan kalla honom. Vi talade om personer, som alla lika väl kände. Man blir lite frispråkig på nattkröken och min landsman och jag berättade ett par karaktäristiska anekdoter om en av de personer, som voro på tapeten. Det var inte något ärerörigt, bara rätt typiska drag. Å andra sidan får ju medges, att det inte var några precis smickrande drag. Men vi hade — förutom dessa små karaktäristika i negativ riktning — alla sagt så mycket vackert om honom under hela kvällen, att om man vägt upp hans positiva och hans negativa kvalifikationer efter den värdesättning han då fick av oss, sina landsmän, så skulle de små svaga eller negativa dragen ha flugit som fjun upp i luften och dunstat bort utan att någonsin lämna några spår efter sig. Men när man sitter och passar på förtalet, så väger man inte. Så blev det även nu. Plötsligt, medan min vän skämtsamt drog en liten karaktäristisk historia, så smälldes en av de närvarande handen i bordet och sade med hård stämma: »Jag tycker det är lumpet, att ni sitter här och förtalar edra landsmän på främmande botten.» Jag har aldrig blivit så häpen.

Vi skall taga ett annat exempel. Härom dagen träffade jag svågern till en av mina väninnor, som har haft de trassligaste och otrevligaste äktenskapliga och hemförhållanden. Vi åto middag på tu man hand och han begynte att tala om sin svägerska och hennes personliga och intima angelägenheter. Då dessa hade varit en visa i ett par år i en stor stad, och både främmande och bekanta hade stött och blött dem, så begrep jag inte att det var något farligt att även jag talade om dessa saker. Jag är själv inte intresserad av andras kärlekshistorier. Men då svågern tydligen intresserade sig för spörsmålet tyckte jag att det kunde vara hänt. Jag hade dessutom tillfälle att försvara hans svägerska, om vilken han tycktes ha en fullständigt oriktig uppfattning. Glad i hågen i tron att detta lyckats, slog jag mig fullständigt till ro angående den historien. Men det hade jag inte bort göra. Två veckor senare, just så snabbt som det på grund av de postala förhållandena rimligtvis kunde komma, fick jag ett brev från min väninna, där hon förklarade sig vara »på det högsta

Två egenskaper

FARÉNA
 LIAVRE-CRÈME

förenade i en hudcrème. — På morgonen behandlas hyn med Gahn's Faréna-Crème, som sedan under dagen skyddar mot smuts och väderlekens inverkan. — Idealiskt som underlag för puder. — På kvällen masseras hyn med Gahn's Faréna-Crème och alla orenheter, pormaskar och dylikt försvinna. Hyn får nytt liv och uppkomsten av rynkor och narighet motverkas.

Gahn's
 Upsala
 Kungl. Hovleverantör

Till salu överallt
 i tuber à kr. 1:—
 i burkar à kr. 2:50
 i lyxburkar à kr. 5:—

Vart Ni än skall,
 har Ni bruk för en lättgående och elegant velociped från

WIKLUNDS
 STOCKHOLM.

ÄR NI NERVÖS
 orolig och osäker

bör Ni ta ett par Somnogantabletter. De verka **nervlugnande och rogivande** så gott som omedelbart, äro fullt oskadliga och icke vanebildande. Tillverkas under kontroll av **Professor Håkan Sandqvist** vid Kungl. Farm. Institutet, Stockholm. Finnes på apoteken i rör om 20 tabl. à kr. 2: 50, i fickförpackningar om 4 tabl. à 50 öre.

Somnogan

GLOBOL

det enda verkligt effektiva, modernaste och trevligaste medlet för absolut ofelbart **utrotande av malen** dess larver och ägg!

Påsar à 18 öre för direkt upphängning i garderober, hos alla välsort. färghandlare.

SVENSKA BRUKSKONTORET A.-B.
 Skeppsbron 24, Stockholm 2.

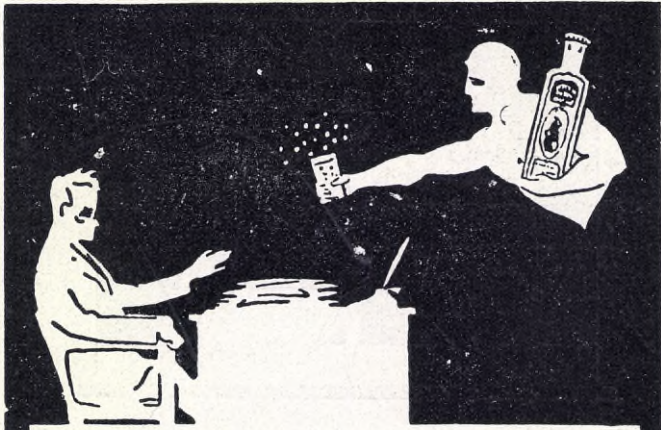

Iduns annonspris:
 Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmargin. 55:—, halvmargin. 30:— pr gång. Hetsida f. t. 750:—, hetsida e. t. 600:—, Lediga platser och platsökande 30 öre.
 Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av **IDUN** Chefredaktör: **EVA NYBLUM**
FRITHIOF HELLBERG

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumurationspris:
 UPPL. A. UPPL. B.
 Helt år 17:— Helt år 15:—
 Halvt år 9:— Halvt år 8:—
 Kvartal 4:50 Kvartal 4:25
 Tel. N. 1602 o. N. 6147

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter, som måste rensas bort. **Fruktsalt-Samarin** renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. **Fruktsalt-Samarin** utför en grundlig invärtes rengöring, vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruktsalt-Samarin**. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK - STOCKHOLM

**Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.**

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

“Ett barnens och ungdomarnas parad i Dalom“ (Sv. D.)

SILJANSGÅRDEN

Skolidrottshemmet börjar sin 3:e sommar den 1 juni. Friluftsliv, idrott, lek och praktiskt arbete under utbildade, erfarna led. o. lär. Flickor 8—18, gossar 8—12 (högst 14) år. Även ferieläs. Hushållskurs för äldre flickor. Avgift fr. kr. 135:— pr mån.

Pestalozziskolan, internatskola f. flickor o. gossar, börjar 15 sept. Kindergården 4—6, skolundervisning 7—12 år efter individuella, allsidiga undervisn.-p. n. Skolan påbygges en klass pr år t. o. m. klass 5 för inträde i lärov. Avgift 1.000—1.450 pr läsår. Några stipendier finnas.

Rekreativavdelning — för klena barn — öppen året om. Prospekt med referenser från Sv. Turistföreningen eller från förestånd. a.

SIGNE BERGNER-ALM, HARALD ALM,
Gymnastikdirektör. Fil. kand.
Adress: Siljansgården, Tällberg. (Tel. 13.)

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESARFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Näring i en eller annan form är nödvändigt för allt organiskt liv. Edra krukväxter behöva

Nutrigén-Hesselby- blandningen,

ett av fackmän utexperimenterat närsalt.

Finnes i alla frö-, färg- o. kemikaliefäffärer.

Skall Ni köpa damstrumpor så besök Twilfit, Nybrogatan 11. Där erbjudes Eder ett enastående urval i färger och kvalitéer till verkligt billiga priser.

förundrad» över att jag velat förtala henne inför hennes svåger, som jag hade bort veta, att hon inte var »så värst buss med»!!

Jag medger, att allt sådant är rätt dumt att ge sig in i och att yttranden man faller alltid äro riskerade, då de ju genom vantolkning kunna få skenet av förtal. Men vad sägs till exempel om denna ytterligare lilla historia, som är så redbart faktisk, att den inte någonsin hade bort kunna lämna rum för någon tolkning överhuvud.

Vi kvinnor »handla» ju ofta med varandra. Den ena säljer en bunt spetsar, den andra säljer en sjal, som är aldeles ny, men inte passar riktigt till hennes ansikte eller klädning. En dag beklagade sig en bekant till mig, att hon köpt ett par »så fina skor», som hon inte kunde använda, därför att de voro lite grand för smala för henne i högra tån, eller vad det nu var. Då de passade mig, köpte jag skorna. Hon hade inte gått med dem, och jag betalade därför givetvis den summa de kostat. Nästa dag hade jag skorna på mina fötter och gick på gatan med en annan dam. Vi kommo förbi ett skobutiksfönster. Vi sågo där ett par skor, som till synes voro maken till mina, men måtte ha varit av mycket sämre kvalitet, ty mina hade kostat ungefär en tredjedel mer än de kostade i butiken. Min följeslagarinna, som nyss hade beundrat mina skor, fäste sig också vid att skorna i butiksfönstret voro lika mina. Hon frågade vad jag betalade för mina, och jag sade det pris jag betalade. Jag fick även nu ett brev, där min gamla bekant, som hade känt mig i 35 år, skrev till mig att jag hade framställt detta skoköpet »på ett sätt som var högst missfirmande för hennes hederlighet». Jag blev aldeles vimsig när jag fick brevet, och det styrkte mig i min redan förut fastslagna uppfattning, att det inte är den talande som har felet av förtälet, utan den som har öronen och alla sinnen spända för att spionera upp förtälet.

Detta ordet förtal, är ett mycket farligt ord, och det vore på tiden, att vi finge en ordentlig utredning om vilka av våra tanklöst fällda eller moget övervägda omdömen och uttalanden, kunna stämpas som förtal och — vilka inte.

ALMA SÖDERHJELM.

En damernas idol.

(Forts. fr. sid. 563.)

sommaren 1900 av tidningen Le Figaro till Paris för att sjunga vid ett five o'clock, som denna tidning brukade ordna då och då. Stormande succès. Han var upptäckt. Scalas i Milano direktion vågade steget att taga honom till Milano. För första gången fick han furstegage, 3,000 franc per kväll.

Det var i början av 1901 som han steg upp på den tribun, där man endera stiger som en stjärna eller sjunker som en skinnpäl. Han var den förste ryss i världen som vågat sig upp på denna den strängaste och förnämsta av operascener. Skulle talangen svika? Skulle han få erfara all den köld italienarna äro mäktiga att skänka envar som ej blir deras gunstling. Han föll nästan igenom. För italienarna var han »en skyt Sjaljapino», en hopplös figur. Det var första intrycket. Men han vågade det otroliga att stiga fram på nytt i Mefistofeles, just i den roll han fick sitt stora nederlag men också sin slutliga seger inför Moskva. I denna roll erövrade han samtliga kritiker.

Som Mefistofeles hade han segrat. Det blev Sjaljapinfeber. I foajéerna brukade

Guldmedalj Karlstad 1927 Guldmedalj Amsterdam 1928 Guldmedalj Sundsvall 1929

Crescent 1929 års hypereleganta modeller tillhöra de industriprodukter som väcka svenskens stolthet och utlänningens beundran

Köp **Crescent**

Den svenska velocipedindustrins förnämsta produkt

Velocipedaktiebolaget Lindblad
Malmö Stockholm Göteborg

Den håller ...

Wedevågs Linoleum- fernissa

skänker hemtrevnad,
är
slitstark,
arbetsbesparande.

Finnes i varje välsort. färghandel.

Säkerhets-Hängslen

för småbarn.

Utgöra full garanti att barnet icke faller ur sängen eller barnvagnen.

Kr. 3.—

Öronbindlar Kr. 2.50
Baby-Byxor av finaste paragummi Kr. 1.25
1.75, 2.25 & 2.75

Butterick's

MONSTERAFFAR

Drottninggatan 57, Stockholm.
Till landsorten mot postf. + porto.

Några droppar COPIN

flytande bonvax

gör Ert parkettgolv som nytt.

1 kg:s burk 4 kr., 1/2 kg. 2.25 kr.
Ej eldfarligt. — Luktat ej.

T. Olsens F. A. B.,
Munkbron 11, Stockholm. ☪

Rönneådalens Trädgårdsmöbler

Äro väl kända över hela landet. Skriv eller ring idag efter katalog så kan Ni välja bland det nyaste och modernaste.

Rönneådalens A.-Bol. Stockamöllan, Tel. 19.

Ni kan magra,

bliva slank och modern och förbättra Ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nørregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Klart
är, att man
i valet alltid
stannar för
Örebro KEX

Är Eder energi försvagad?

Går arbetet långsamt och utan intresse? Eller känner Ni Eder riktigt "trött"? Då är det i regel

vårtröttheten

som gör sig gällande. — Vill Ni återvinna Eder vanliga hälsa och styrka, bör Ni taga det erkända

styrke- och nervnärsmedlet

Sanatogen

Endast därigenom får organismen ersättning för den förbrukade mängden av de viktiga och oumbärliga ägvtämnen och fosfor.

Rekommenderat i 25,000 skriftliga uttalanden från kända läkare.

Fås på alla apotek samt i färg- och kem.-affärer från Kr. 1: 75. Önskas ytterligare upplysningar, ifyll och insänd kupongen till

A.-B. SANATOGEN Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

Sänd mig gratis och franko:

Sanatogenprov och broschyr.

Namn

Titel:

Adress: Idun

man samma gester som Sjaljapin hade på scenen, man anlade under samtalet samma grimasering som Sjaljapin-Mefistofeles. Och undra på att massan stormade hans bostad, då den fick veta att han återvänt till Petersburg i all tysthet.

Som kamrat och människa är han ett lika stort under som sångare. Undertecknad har haft den oförglömliga äran att vara hans kamrat under ett par dagar, och dessa tillhöra det minne som aldrig dör. Han är den orubblige vännen, om så himlens härligheter fölle över honom. Bifallet tar han endast som ett bevis på att han verkligen lyckats giva sina lyssnare något av det gudomligas själ, lyssnarens hjärta träffas av en stråle från ett gudomligt väsen.

O. V.—G.

Kryssordstävlan i n:r 20.

1		2	3	4		5	6		7	8	9
		10							11		
12	13					14					
15						16					
17		18		19			20		21		
22			23			24					
			25				26	27		28	
29		30		31			32				
			33			34		35			
36	37					38	39				
40			41								
42						43					

Vågräta ord: 1. Svenskt bruk. 5. Återstår efter brasan. 10. I denna månad. 11. Stad. 12. Övernaturligt väsen i berg. 14. Pryder sig mången med. 15. Ett ord som kan föregås av han, hon eller det. 16. Fisk. 17. Operakompositör. 19. Innehåller ett helt verk. 20. Har man av det som är nyttigt. 22. Salpetersyrans salter. 25. En väsentlig orsak till Stockholms skönhets. 29. En sten av de ädlare. 31. Förkortning. 32. Är van att uppträda, kanske med later. 33. Beteckning för yngre. 35. Stapel som skall brinna. 36. Dryck med stadsnamn. 38. Båres av påven. 40. Skalla. 41. Beror på ödets nyck. 42. Är frimärket oftast. 43. Något för segraren.

Lodräta ord: 1. Fås från sockerbagaren. 2. Får väl ännu räknas till vårens primörer. 3. Värdepapper. 4. Något odödligt. 5. Att eftersträva. 6. Att smida på. 7. Detsamma som slå vad. 8. Är gotlänningen. 9. Bakverk. 13. Tillhör laxfiskarna. 18. Förkortning av tilltalsord. 19. Har mången bäck på sommaren. 21. Äro herrar Bonde och Brahe. 23. Ätel. 24. Socken i Uppland. 26. Förkortning för den som promoverats vid viss fakultet. 27. Härskare österut. 28. Person från Jesu födelsestad. 29. Är van vid försaker. 30. Ett obestämt pronomen. 33. Bekräftande ord. 34. Ämbetsmannakår eller samhälle. 37. Biflod. 39. Förstavelse.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingsvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 20".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 14.

Vågräta ord: 1. Gnott. 6. Arena. 10. Rödfärgad. 12. Öde. 13. Poe. 14. Ane. 16. N. b. 17. Apart. 19. O. P. 20. Tjusa. 22. Avart. 24. Uri. 25. Älg. 26. Uddar. 28. Etter. 30. Ne. 31. Tyskt. 33. Re. 34. Ina. 36. Kav. 37. Hes. 38. Getmesost. 41. Nunna. 42. Danae.

Lodräta ord: 1. Grönt. 2. Nödbjuden. 3. Ode. 4. T. f. 5. Täppa. 6. Agera. 7. Ra. 8. Eda. 9. Adept. 11. Roa. 15. Norgeresa. 17. Asiat. 18. Tvätt. 21. Urd. 23. Alt. 26. Union. 27. Rykta. 28. Ekved. 29. Reste. 32. Sam. 35. Agn. 37. Hon. 39. En. 40. S:a.

Denna gång gå prisen upp till 17 kronor och tillfalla fru Greta Bolmér, Timmermansgatan 29 A, Stockholm, och Anna-Lisa Trolander, Kopparberg.

Smidighet och elegans
erhålla alla skodon, som putsas med
Viking Höglans Skokräm
eller
Viking Skopasta

Styrka och Stil

utmärker landets förnämsta fabrikat i

Kappor för unga damer

Flickkappor, Barnkappor

Vårens alla nyheter inkomna hos ensamförsäljare på alla större platser

Sahlins

Malmö Eslöv Göteborg

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Svält ej

Endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

SILKESSTRUMPOR uppmaskas o. lagas fort o. billigt. **HALLDINS ATELJÉ** Malmkillnadsg. 48 A, 2 tr. Sthlm.

Använd Rulles Bär- och fruktessenser

i stället för den tidsödande, besvärliga och dyrbara saftningen, då priset till på köpet blir blott femtedelen mot vad den i handeln förekommande saften kostar.

Av en sådan flaska jämte 2 liter vatten och 2 kg. socker får man ca 3 liter för Kr. 2: 29, d. v. s. 76 öre pr liter eller 51 öre pr helbutelj om 2/3 liter.

Följande sorter tillverkas:

Apelsin Citron Hallon
Körsbär Smultron Sv. Vinbär

Garanteras tillverkade av

finaste, friska bär och frukter.

Beredning:

2 liter vatten och 2 kg. socker kokas i 10 minuter. Då lagen svalnat tillsättes flaskans innehåll.

Kr. 1: 25.

Scen och Film

Den lilla japanska sångerskan Teiko Kiwa har gjort Operan en kort visit och fyllde alla de högt spända förväntningar vi, som inte fingo höra henne förra våren, fäst vid henne. Denna förtrollande Butterfly visar att man även av en välsjungen operaroll kan göra en dramatiskt fullödig prestation, fri från all schablon. Förutom det mått av naturlig grace och känsla som Teiko Kiwa besitter för rollen har hon utformat densamma med tusen intelligenta detaljer.

Hon är välkommen åter och må man hoppas, att hon då får en annan moatjé än hr Biguet, som så litet mäktar denna uppgift att man nästan tycker synd om honom. E. N.

Poul Reumert i "Grannarna".
(Almberg & Preinitz, foto.)

Gamle Hostrups "Grannarna" med Poul Reumert som löjtnant von Buddinge var andra numret i Reumert-gästspelet vid Dramaten, som började med Swedenhielms. Ett kraftprov av den danske gästen, att spela i svensk ensemble, men han gick i land med det. Grannarna med sina traditioner av gammal dansk teater skulle man helst vilja tänka sig helt danskt. Men de svenska skådespelarna med Gabriel Alw, Ivar Nilsson och Tyra Dörum i spetsen lyckades fånga en god del av styckets charm. Reumerts löjtnant von Buddinge levde som i sin egen atmosfär. Hos den komiska skrävaren och dekisfiguren fick han fram något rörande och mänskligt, på samma gång han aldrig försummade att utbrodera rollen med alla de små detaljer, som ger den sin dråpliga komik. Gabriel Alw som käck student var en ny angenäm bekantskap. Att publiken var förtjust är för litet sagt, den var förtrollad, som om gamle Hostrups lyckogaloser verkade inte bära på studenten i stycket utan också i salongen. Eth. K.

Gästspel på Oscarsteatern. En dansk gäst av första rangen på Dramaten och en ung uppgående stjärna från Norge på Oscars-teatern. Då Einar Sissener spelade "Scapins rackartyg" i Oslo för någon tid sedan, fick han den

A. W. Herdins Färgverk,
Falun.

Vid Högfors Husmoderförenings sammanträde, det första vi haft sedan Edert sista brev, frågade jag flera medlemmar, hur de funnit färgningen med de tabletter Ni godhetsfullt sänt dem gratis, och förklarade alla, att resultatet var utmärkt.

Med största högaktning
Ebba Hamilton.
Ordf. i Högfors Husmoderförening.
Högfors d. 13 februari 1929.

Ni minns breven,

som tidigare publicerats angående Fenix Hemfärger, och Ni minns säkert också, huru belättna de damer voro, som i dessa brev talade om sina erfarenheter av Fenix-färgerna.

Ovanstående brev är ännu ett bevis på, hur bra man lyckas med Fenix. Fenix Hemfärger äro i tabletter, och just därför är det så lätt att beräkna den rätta färgmängden, då man vet, att en tablett räcker till 50 gram tyg. Härigenom undvikes också allt slöseri med färg. Det är därför en Fenix-färgning blir så billig.

Det finns 30 olika Fenix-färger att välja på, och ett glasrör med 10 tabletter kostar bara 75 öre. Finnas hos färghandlare m. fl.

FENIX

HEMFÄRGER I TABLETTER

En Fenix-färgning går lika lätt som en vanlig tvätt.

Storbelåten med resultatet

blir var och en som använder det
smakfria, hälsosamma och vetenskapligt sammansatta bakpulvret

EKSTRÖMS JÄST-MJÖL

Bakpulvret man alltid kan lita på.

Einar Sissener i "Scapins rackartyg".
(Almberg & Preinitz, foto.)

mest enhälligt berömmade kritik, som gärna kan tänkas. Och så tog Oscarsteatern honom hit med Nationalteaterns dekorationer till Molières Scapin för att förgylla upp det hela.

Molière hör ju inte till de författare, som man omedelbart förstår så här långt upp i norr, där vi inte fått honom serverad på skolbänken, men Scapins streck äga pojkaktighetens omedelbarhet. Sisseners typ av brunbränd sorglös sydlänning med blixtrande vita tänder och mörka ögon, som lyste i kapp med dem, ja, det tog nog skruv hos publiken och hans livfullhet och ungdom elektriserade. De båda löjliga gubbrollerna i stycket spelades förträffligt av Carl Ström och Nils Wahlbom. Men ungdomen med Scapin som lysande undantag gjorde en slät figur. Skulle verkligen den franska traditionen betyda så mycket? Vi vänta nu att få se den norska gästen i något som ligger oss litet närmare än 1600-talet och som nu på vårkanten bör bli lättare att anamma. Eth. K.

Ester Sahlin i "Hotell Pompadour".
(Almberg & Preinitz, foto.)

"Hotell Pompadour" på Blancheteatern med Ester Sahlin som gäst i en förförisks äventyrerskas roll hörde inte till de värnyheter, som man minns med tacksamhet. Ett engelskt hopkok med ingredienser från fransk fars och enklare detektivroman och engelsk sentimentalitet som krydda. Fru Sahlin gjorde det mesta av sin roll och var smidig och kvick och gåtfull på en gång. Fru Natorp och herr Riego med herr Arweds-son som bov hade också ansträngt sig. Det var mest synd om fru Sahlin, i synnerhet som hon syntes så litet på scenen på sista tiden. Eth. K.

Rolf har så många bra nummer i sin revy på China att hälften kunde vara nog och göra publiken nöjdare. Man blir övermått, ty Rolf skall veta att fastän China är en världsstadselegant revysalong och revyn tillskuren efter alla kontinentala pretentioner, så har Stockholm knappast någon sådan världsstadspublik, som kommer och går under föreställningen, ser ett par nummer och droppar till nästa lokal — stockholmaren finner sig punktligt (gud nåde honom för bänkgrammarna annars!) och sitter till slut.

Men detta organisationsfel — som Rolf får lida mest av själv — undantaget, har väl Rolf aldrig presenterat en, nå, låt oss säga "flottare" revy än denna. Kvickare och bättre komponerad har den varit, bättre melodier och kupletter har den haft, *men ändå*, som det anses att vi fruntimmer gärna säga och som här är särdeles på sin plats. Sådana varieténummer bara! Louis Douglas, som pratar med fötterna, de tystlåtna Galigaris och Roth and Shay, som arbeta i den tydliga mycket moderna genren av skenbart misslyckade akrobatkonster, täspetsdansösen Iris Whyte, Omori Sisters, som felaktigt uppgavs heta Dodge Sisters på Iduns omslag förra veckan, och Little Esther, denna lilla niggerunge, som gör rent kusligt skickliga akkonster. I denna överlägset durkdrivna samling komma svenskarna lite på sidan, trots att både Erik Gustafsson och Fridolf Rhudin ha sina angenäma specialiteter och Margit Rosengren gör ett utsökt Garbonummer. Desto bättre passar Rolf själv som primus motor och röd tråd i det hela, hans outtröttliga "lägg-dina-sorger-i-en-säck-humör" och överlägsna rytmisinne river en med, om man så sagt farväl av livet femtioelva gånger, innan man gick hemifrån.

Däremot är den obegripligt rysliga scenen "Under blommande hägg och syren" med smaklösa konfektkulisser, lindrigt fagra flickor och lilakostymerade små konfektionsherrar långt ifrån livgivande. Ta bort den snarast!

E. N.

Beate Bradna i Cirkusrevyn.

Det mesta av Nils-Georgs revy på Cirkus är så ravsigt och plockigt att man blir alldeles olustig till att börja med. Melodierna av en rad schlager-

Försummar Ni daglig hudvård, åldras ansiktet för tidigt.

Smuts tår och tvål irriterar huden och borttager fett. Använd därför ett mildt, välgörande medel som OATINE — ingnidning och avtorkning — och ansiktet får ett friskare utseende varjämte huden stimuleras, rensas och skyddas. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

Oatine

Oatine SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket vålluktande samt dryg och bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås överallt i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

I elegant lyxförpackning till samma pris. Oatine och Oatine-Snow fås även i tuber å Kr. 1:25 för användning i damväskor.

TILLERKÄND 10 GRAND PRIX & GULDMEALJER.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris och Stockholm.

Nederlag: MALMÖ. Fås i Finland i Parfumeri Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

kompositörer med mer och mindre svenska och pseudonymiska namn äro för all del nätta, men obetydliga, kupletterna likaså — utom "Någon gång, någonstans, någon vår" och "Ensam och titta på månen" som äro riktigt bra och angenämt föredragas av Erik Berglund — och artisterna äro inga revyditto, utom möjligen Ulla Billqvist och Aurora Åström. Men så kom Jacksonflickorna och tog ner taket med sin under-

bara precisionsdans, de bästa Tillerflickor vi sett både vad drill, fantasi och humor beträffar. Sen kom den lilla akrobattäpsetsdansösen Beate Bradna, också bra. Och till sist kommo systrarna Emy och Lilly Schwarz och gjorde "svartkonster" — ? — på två flyglar. Därmed var Cirkusrevyn räddad och bärgad med glans. Men nog börjar man efter all denna överdådiga och småbehagliga revyfabrikation, som vi stock-

holmare dränkts i under senaste året, längta efter Karl-Gehards personliga, intima, speciella revykonst. Mätte han nu bara inte inledas i frestelse att dansa kring guldkalven... E. N.

LÄSARINNORNAS SPALT

Inackordering i Frankrike.
Fråga: Har någon av Iduns läsarinor en adress på familj i

Vad dricker denna dam?

Ingenting annat än kaffe — men... Kaffe Hag. Varför Kaffe Hag? Jo, emedan Kaffe Hag ej endast är ett utmärkt äkta bönkaffe, utan dessutom är koffeinfritt.

Följ denna dams föredöme; Ni sörjer då för Eder hälsa, Eder dyrbaraste egendom. Fortsätt med att dricka Kaffe Hag, Ni går därvid inte miste om någonting. Finheten, aromen och smaken, den förstklassiga kvaliteten och den fullkomliga oskadligheten äro dess fördelar. Gör ett försök och Ni ångrar Eder inte!

Till Koffeinfritt Kaffe, A.-B., Stockholm 5.

Var god sänd mig en provburk (50 gr.) koffeinfritt KAFFE HAG. 10 öre i frimärken bifogas.

Namn:

Bostad:

Postadress: 5c

KAFFE HAG skonar Edert hjärta.

Normandie eller Bretagne (ej skola eller pensionat) där en bildad dam skulle kunna få inackordering i juli för att öva sig i franska? Helst vid kusten, där tillfälle finns till bad och sport. Anställd i bank.

FRÅGOR OCH SVAR!

Giftorätt.

Fråga: Vad menas med giftorätt?

Erhåller hustru vid makens frånfalle hälften av lösöre och kapital och ärva barnen den andra hälften enligt nya lagen? Något skriftligt finnes ej. Vigda 1913. Tacksam.

Svar: Giftorätt är i Edert äktenskap vardera makens rätt till hälften av den samfälliga egendomen i boet. Den samfälliga egendomen utgöres av all boets lösa egendom samt den fasta egendom som under äktenskapet förvärvats. Däremot ingår däri ej den fasta egendom, som av endera maken före eller under äktenskapet ärvt eller förut förvärvats.

Även efter Nya Giftermålsbalkens införande erhåller en hustru i ett sådant äldre äktenskap vid makens frånfalle sin giftorätt i boet d. v. s. vanligen innefattande hälften av lösöre och kapital.

Avmagringskur.

Fråga: Var kan jag under juni eller juli genomgå en oskadlig, effektiv och billig avmagringskur? Helst i norra Tyskland. Vid mondänt liv och nöjen fästes intet avseende. Läsarinna.

Svar: Badorter, där sjukdomar i ämnesomsättningen behandlas äro alla lämpliga för avmagringskurer. I Sverige t. ex. Ramlösa eller Ronneby och de flesta andra. I Tyskland vid de större badorterna såsom Marienbad företrädesvis, men även Baden-Baden, Aachen, Salzschlirf m. fl. Tyska legationen adress Hovslagaregatan 2 brukar lämna adresser i Tyskland. Vi kunna meddela adress till en badort i norra Tyskland, Oeynhausens i Westfalen, för närmare uppgifter kan ni skriva till die Baddirektion. Vid de nämnda större badorterna brukar det alltid finnas tillgång till billigare bostäder vid sidan av de stora, dyra hotellen.

Hushållsskola.

Fråga: Var vänlig giv adress till en billig och bra hushållsskola, som under sommaren meddelar undervisning i matlagning, bakning och sömnad och där ev. frielev mottages. X.

Svar: Vid Strengnäs Husmo- (Forts. å sid. 579.)

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskoljaemulsion, som innehåller Phospho-Ergon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar.

SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Mazetti

DINER-PRALINER

Mazetti
DINER-PRALINER

GULD MEDALJER
London, Paris, Berlin, Rom, Madrid, Bruxelles,
Bordeaux, Stockholm, Helsingborg, Lund.

Försäljas i förseglade
förpackningar och i lös vikt

Håret-ålderdomens prydnad
bevaras med

SANOCRIN

"En mycket känd teaterman i Stockholm fick på våren 1928 recept på härvattnet. Han hade en medelsvår flintskallighet, som var i ständigt tilltagande. Jag återsåg honom ej förrän på hösten 1928, då hela det kala området var täckt med tätt, flera centimeter långt hår."

Så skriver bland annat D:r Karl Marcus om SANOCRIN i Svenska Läkartidningen N:r 10 1929.

SANOCRIN

härvattnet enl. med. D:r Carl Cronquists anvisning.
Broschyr på begäran från tillv. A.-B. Kristallin Malmö.

Tvätten som var det värsta i hushållet

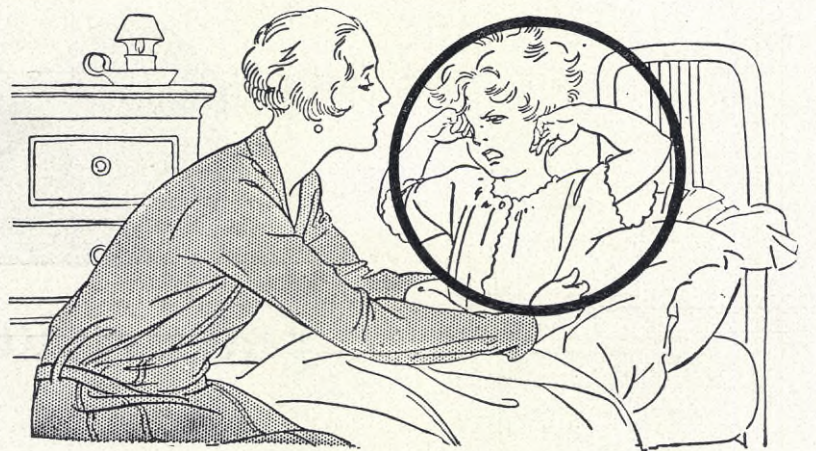
Proceduren kan göras kort nu för tiden säga några husmödrar i en artikel på sidan 537 i n:r 19 av denna tidning.
Sanningenligheten härav kan bevisas om man låter

PROTOS moderna elektriska tvättautomat

utföra det tyngsta och mest tidsödande arbetet. Om apparaten t. ex. kopplas in på kvällen är tvätten färdig för sköljning och torkning morgonen därpå.

Begär närmare upplysningar och demonstration.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET SIEMENS
GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM - NORRKÖPING - SUNDSVALL

MÖDRAR! "Califig" är ett pålitligt laxativ för barn.

Mödrar skynden Er! Även då barnen äro besvärliga vid feber, kväljningar och förstoppning, tycka de om "Califig" — Californisk Fikon-Syrup — på grund av dess behagliga smak. Det lugnar alltid magen och medför åsyftad verkan. En tesked i dag kan förebygga, att barnet blir sjukt i morgon. Miljontals mödrar i hela världen lita på detta milda och oskyldiga laxativ. De veta att en tesked "Califig" i dag är nog för att barnet i morgon skall vara glatt och friskt. Det åstadkommer aldrig knip eller för stark verkan. Det innehåller inga narkotiska eller stillande gifter.

Begär alltid "Califig"! Bruksanvisning för barn av alla åldrar och för vuxna finnes tryckt på varje flaska. Förvissa Er om att Ni får "Califig"! Den kan erhållas på alla apotek.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Skultuna
1607

Kronan och stället
garantera kvaliteten

Skultuna
svetsar kärllflänsen, som
därför blir orubbad.

Sen

NÅGRA AV VÅRENS PRIMÖRER.

En del gott folk ha redan länge njutit av de första grönsakerna: spenat, grön sallad, rädisor, nässlor, gurka, sparris, karotter, färsk potatis, rabarber och kanske t. o. m. jordgubbar. Större delen av dessa läckerheter ha emellertid varit förbehållna ett fåtal bland oss, enär priset hittills ställt sig hindrande i vägen för de flesta. Som ett minimalt och hälsosamt tillskott ha kanske en del av dessa primörer dock kunnat komma till användning även inom en vidare krets. Nu ha vi emellertid dessa läckerheter här på allvar. Tillgången ökas för varje dag, och priset blir mer och mer överkomligt. Vi kunna t. o. m. börja resonera om olika sätt att använda dem och våga uppmana alla husmödrar att så mycket som möjligt taga dem med in i vardagskosterna. Vi behöva icke längre gå med på det gamla betraktelsesättet, att grönsakerna äro en onödigt lyxtillysats. Nutidens husmödrar veta att räkna också med andra värden än den direkta näringen, värmekalorierna. Om vi skulle räkna endast med mängden av äggvitämnen, fett och kolhydrater blir utbytet, när det gäller våra vattenrika färsk grönsaker (i medeltal 90—95 % vatten), jämförelsevis ringa. Men husmodern av i dag känner vikten av att ge sina familjemedlemmar även tillräckligt med vitaminer och mineraliska beståndsdelar, vars närvaro i kosten är lika betydelsefull som kalorivärdet.

Nedan följa några utförliga beskrivningar på rätter av vårens primörer.

Nässelkål och passerad spenatsoppa.

Vid tillagning av nässelkål kan man gärna taga som regel att passera de kokta nässlorna, d. v. s. driva dem genom sikt hellre än att hacka dem. Det går lika fort, och man är säker på att massan blir jämn och fin. Passerad spenatsoppa kan tillagas precis på samma sätt som nässelkål, och båda slagen serveras helst med förlorade ägg. Avredningen kan ske med vetemjöl, men resultatet blir fördelaktigare, om man istället reder av soppan med avkok på havregryn, d. v. s. koka havregrynen mjuka i vatten, sila ifrån grynen, och använd spadet som avredning. Det lönar sig att försöka.

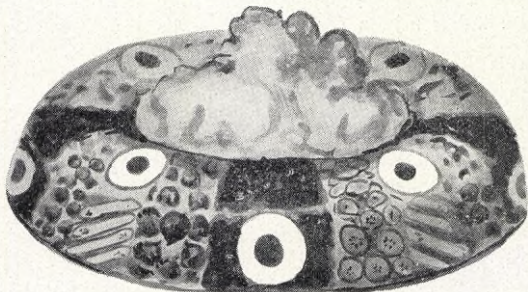
Spenat med kött- eller fisk-stuvning.

Spenat är en utmärkt tillsats, när det gäller att förgylla upp rester av fisk och kött. Bered t. ex. en

god ragu av kött eventuellt tillsatt med saltgurka eller svamp, och lägg den i ränder på ett varmt serveringsfat med kokta hela spenatblad i ränder mellan de föregående. Spenaten tillagas på följande sätt: rensa och skölj spenaten väl, lägg den i en kastrull utan vatten, och låt den koka i sitt eget späd 5 min., låt den rinna av och blanda den med en liten flock smör. Anrättningen kan serveras med potatis.

På samma sätt kan man lägga fiskstuvning eller fisk i bitar i ränder med kokta spenatblad emellan. Fiskstuvningen kan blandas upp med räkor, murklor eller makaroner.

Sparris kan användas på liknande sätt. Då är det lämpligt att göra en sparrisstuvning och lägga över eller emellan tärningar eller bitar av stekt eller kokt kött eller fisk.

A la daube på grönsaker och ägg med skarpsås.

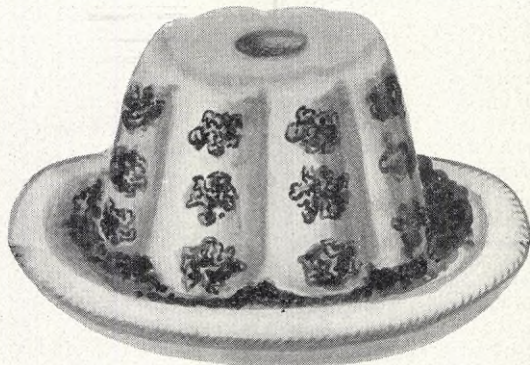
Även kan man ordna ovanstående rätter som gratin. Då lägges en lämplig stuvning över det hela; den beströs med riven ost och stötta skorpor och belägges med små flockar av smör. Gratinen sättas sedan in i varm ugn, tills den fått färg och serveras genast.

Värsallad.

1 grön färsk gurka, 4—5 tomater, 2 kn. rädisor, 3 salladshuvud, ½ lit. färsk potatis.

Salladsås: 2 äggulor, 1½—2 dcl. kronolja, ½ msk. vinättika, ½ tsk. senap, ¼ tsk. vitp., 1 tsk. salt, 1—1½ dcl. tjock grädde.

Gurkan skäres utan att skalas i tunna skivor, tomaterna skäras likaledes i skivor. Rädisorna ansas och hackas, salladen skäres i grova strimlor. Po-

Kokt omelette med murklor.

tatisen kokas, får kallna och skäres i skivor. Allt sammans blandas försiktigt i en bål med två gafflar. Till såsen arbetas äggulorna med en liten stålvisp kraftigt med ättika och kryddor. Under fortsatt vispning tillsättes oljan, som bör vara något värmd. Den tillsättes i mycket små portioner från droppvis till något ökad mängd, vartefter man märker att såsen tjocknar. När oljan inarbetats bör såsen vara ungefär som rört smör. Grädden vispas till skum och blandas in sist, omedelbart innan salladen skall serveras, då såsen försiktigt röres ned i gurkblandningen.

Anrättningen kan serveras som ensam grönrätt eller som birätt till kött och fisk (t. ex. kokt kall lax el. d.).

A-la-daube på grönsaker och ägg.

2 kn. rädisor, 2—3 knippor färsk morötter, 200 gr. spenat, 20—25 sparrisar, ½ grön gurka, 1 salladshuvud, 3 hårdkokta ägg.

Vital Brödet
är ett hälsosamt och
närande bröd.
varför det ovillkorligen
bör användas i alla
hem.

VI-TAL
BRÖD

Det
tillverkas av
AKTIEBOLAGET ARVID PETERSSONS
BRÖDFABRIK, Eskilstuna

Gelé: 1½ lit. grönsaksspad, 16 blad gelatin, 2 äggvitor.

Rädisor, morötter och sparris ansas och kokas mjuka i lätt saltat vatten. Spenaten ansas och kokas på sakta eld utan vatten några minuter, gurkan skäres i tunna skivor, grönsalladen i strimlor och äggen i skivor.

Till geléet tager man blandat späd av grönsakerna och blandar detta med gelatin och äggvitor i en kastrull. Spadet, som bör vara kallt eller ljumt, får under vispning ett kraftigt uppskok. Locket lägges på kastrullen och spadet får stå på sakta eld 5 min. eller tills äggvitan grundligt skurit sig. Spadet silas då genom fin duk och bör vara fullkomligt klart. En kransform spolars ur med kallt vatten. Litet av geléet hälls i, så mycket att det täcker botten, och formen ställes på kallt ställe, tills geléet stelnat. Då inordnas ett första lager grönsaker, så det ser trevligt ut. Äggskivorna läggs ett stycke ifrån varandra och däremellan läggs ränder av de olika grönsakerna. Gelé slås försiktigt på så det står nått och jämnt över garnityret och får stelna. Man bör sedan se till att formens kant blir garnerad i samma stil med äggskivor och grupper av de olika grönsakerna. Innanför fylles med grönsallad och det minst vackra av grönsakerna och äggen. Gelé hälls på litet i sänder och får stelna emellan. När formen är full och geléet hunnit bli fullkomligt stelt, stjälpes formen upp på lämpligt serveringsfat, och kransen fylles med skarpsås eller majonnäsås, se bilden.

Kokt omelette med murklor (för 6 pers.).

50 gr. smör, 100 gr. mjöl, ½ lit. gräddmjölk, 4 ägg, salt, vitp., 2 msk. kokta hackade murklor.

Till formen: 1 msk. smör, 1 msk. st. skorpor, några hela el. halva kokta murklor.

Stuvning: 1 lit. murklor, vatten, salt, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, 4—5 dcl. svampspad och grädde, salt, socker, vitp.

Murklorna förvällas i vatten, och förvällningsvattnet hälls bort. De sättas på i nytt vatten och få koka mjuka. Smör och mjöl fräsas tillsammans i en kastrull, gräddmjölken spädes på litet i sänder under flitig omrörning, och massan får koka till en fast gröt. När mesta hettan gått av, inarbetas äggulorna en i sänder, smeten smaksättes, litet hackade murklor tillsätts, och sist, när smeten är

För hemmets

bestånd även vid familjefaderns eventuella bortgång erbjuder en livförsäkring full trygghet. Den bör dock tagas i ett solitt livbolag med starka fonder. Ett dylikt är

Allmänna Lif
försäkringsbolaget

Strandvägen 5 A, Stockholm.
Begär prospekt och upplysningar.

TOMATER

— fulla av vitaminer. —

De ha mognat sakta i drivhus, nu äro de färdiga, fasta, väl rödmogna och saftiga. Deras like finns ej i hela världen. Köp hem ett kilo i dag!

★

Giv tomaten sin rätta plats på matsedeln.

EKSTRÖMS

VANILIN-SOCKER

Alla som tycka om god mat

sätta stort värde på Runa. Har man en gång provat det, nöjer man sig icke med något annat.

Det är den goda smaken, som gjort Runa så omtyckt på smörgåsbordet, och det är drygheten och den fina konsistensen, som gör, att man föredrar det till all matlagning och till bak.

RUNA SÄLJES ENDAST I
DE PRIVATA AFFÄRERNA.

MARGARINFABRIKERNAS
FÖRSÄLJNINGSAKTIEBOLAG